

6448

Czasopisma

LAVDETVR JESVS CHRISTVS, AMEN.

KALENDARZ POLSKI y RVSKI,

NA ROK PANSKI 1715.
Po Przybyšowym pierwszy, a po Przesłapnym
Według zaś Chronologów Rzymkich y

Od Stworzenia Świata	5684	Od wielkiej Tatarow Inakacji
Od Potopu Generalnego	4018	Od Postanowienia Trybunału
Od Założenia Rzymu	2484	Od Vnyi W. X. Litewskiego
Od Wstawy Kalendarza starego	1780	Od Założenia Miasta Zamoyckiego
Od Lecha I. w Polszcze	1185	Od Założenia Akademii Zamoyckiej
Od Założenia Miasta Krakowa	1035	Od Postanowienia Ordynacji
Od Zniesienia Batwanow w Polszcze	767	Od Śmierci W. Isna Zamoyckiego
Od Wielkiego Ziemie trzęsienia w Polsce	635	Od Zniesienia Turkow
Od Głodu wielkiego w Polszcze	411	Od Śmierci Najjaśniejszego
Od Założenia Akademii Krakowskiej	335	Dnia 1: Lutego będzie

Do którego taka należy Kościelna

CHRONOLOGIA

Według Kościoła Rzymskiego:		Według Kościoła Ruskiego:	
Aureus numerus,	Złota Liczba.	Aureus numerus,	Złota Liczba.
Cyclus Solaris,	Okrąg Słoneczny.	Cyclus Solaris,	Okrąg Słoneczny.
Indicium,	Poczet Rzymski.	Indicium Romanum,	Poczet Rzymski.
Littera Dominicalis,	Litera Niedzielną.	Littera Dominicalis,	Litera Niedzielną.
Signum,	Xiężyca, równaiące z słończnym.	Signum,	Xiężyca, równaiące z słończnym.
Mortuologia,	Litera Mortuologii.	Mortuologia,	Litera Mortuologii.

od Nowego Roku do Popielcu: będzie niedziel 7 y dni 4. Wielkanoc
Ruska po naszey w tydzień.

P R Z E Z

AWA z łazow **DYNCZEWSKIEGO**
w Zamoyckiej Akademii Matematyki Profesora, y Nauk
Trybunału Koronnego Geometrę przysięgłego; z nal
zyta pilnością

RACHOWANI

w Drukarni **AKADEMII** Zamoyckiej.

W. 37 107

Na Herbowny Zaszczyt
IASNIE WIELMOZNEGO DOMU.

Godność **KORCZAKA** poznać z kózde
Swiadkiem Trzy **KZEKI** nie mające
O ich wielkości, ieżli zdanie czyie
Dofyc są wielkie: bo na Trzy **KOPU**
Bez inszego Swiat stoi Ornamentu,
Zyc mu bez tego trudno **ELEMENT**

6448
III

IASNIE WIELMOZMEY I.M. PANI,
ANTONINIE
z **ZAHOROWSKICH**
ZAMOYSKIEY
ORDYNATOWY;
GRODECKIEY &c: STAROSCIN
PANI Y DOBRODZIEYCE,

Nie tak spragniony przy ognistych Gwiazdach; iako áze-
bym ochotne przystugi moicy, spelnić mogl desideriaz;
do Herbownych Iasnie Wielmożney Was Pani y Do-
brodzieyki ubiegam się Zdroiow. I lubo niegdy, żalofnym prze-
ciwne fat Poetyczney Muzy moicy pieśni, do komplacencyi
niebyły; o; odzywam się teraz z Niebieskiego Merkuryusza
Lutnia; i inny Planetow koncent, y zgodną całego Swiata
bram; i uiac. Nie jest ta intencya moia, liczyć z ziem-
skie; Herbownego Iasnie Wielmożnych ZAHO-
Zaszczytu; ani Geometryczną, wysokiey głębo-
nować linią: z Niebieskim iednak Eridanem
skiego Neptuna fluktami, niech mi się ich godzi
A lubo Geniusowi moiemu, piaskiem podobne
wic, nie złotym nurtem Chersonesu tego, prz
2 Szkol-

w szkolney pracy wymierzac klepsydry; iż przecie uczonym ule-
tom, na papier mądrey Aganippy czerpającym zdroie, godzi
się z Ninfami emulewać zawse; cokolwiek drogości iego y
estymacyi między terazniejszye wylac Charaktery powazam się.
Starożytne Domu Iasnie Wielmożnego ZAHOROWSKICH
Rzeki, od pierwszego ieszcze Polski Fundatora Lecha (a)
ynym krwawego zrzodla opływające kataklizmem, liczne-
stowom nieprzyjacielskich ograniczone mogilami,
wse zwiły Sarmacya; zemdlonem u przy Mar-
ch Lechowi, dodawając posilku, Heroicznym wigoru
laurem, wolność złotym deszczem, y pożądaną ziemie
napawiając. Zadna w nich do tąd nie znaydnie
Charybdis iaka; ktoraby nawalnymi skolataną falami,
olucey zdradzie miała Argos; albo na niebespie-
wey areny natracimwszy Syrtes, osaczyc bez
ien wszelkicy triumfalnego celusma. Strašne fatalnym
zcomem, zachmurzonego swiatá na przeciwne Gradza syki,
wielkim z tych Rzek tumanem wypływały grady; iako z luku sa-
mego łowisza, chárde natarczywych karki, ognistym piorunni-
szaly. Swiadkiem tego są troyste Rzeki exortczney łwi napel-
nzone falą; (b) iak wiele nad Drawa, Dunajem y Sarmatycow
laurenych Polka otrzymała. Ztąd albowiem poc
Heroicznych Antenatow wzięły: ztąd glosny fama
po swiecie slyną, (c) lubo ieszcze od ZOARE
ATILE, krwia zafarbowane nieprzyjacielska
pury, (d) Neapolitańskich y Słowiańskich Xiaz
lusse. Co we śnie tylko nie ktorzy widzieli, iż
Secia, Honorow nieiákich łowisá Insignia; in
(a) Okolski Orb. pol. Tom. 1. p. 424. (b) locat ibid
ngar.

patrzac na iá wie, iako (d) Papieskie PAWLA IV. Triregna,
Kardynalskie wielkicy KARAFOW Family Kapeluse, Krolew-
skie Sarmackiego Monarchy LESZKA Korony, (e) Biskupie
roźnych Pastoraty, Krakowskiego Wojewodztwa pierwsze Senaty
(f) Koronne Pieczeci y Klucze (g) liczo pomniwszy Krzesla,
y Marszałkowskie Laski, z Waszego Elementu z wielkim profi-
tem Rzeczy Pospolitey przychodzily. Zaden w te Rzeki, tak
ostrey wedy nie zapuscil Achilles, azeby opływającą, w nich
wolność mogli ulowic Polska: ktore spracowanego (h) przy
cimskiej z Ormanem imprezie, (i) Tatárskich inkursyach, (k)
tudzie z Liwonią, Węgrami, Wołosą, y Maltanami cer-
twiąc, dostatecznie Lecha Polskiego posilaly. Mądre w kon-
slyliach walnych Hipokreny, samym z pracowitego, czolá okolo
dobra Pospolitego, plyną potem. Kozdy z nich krwawo za-
pieniony Hektor, dla ozdoby Bończukow y Bulaw urodzony
kleynot; korda Kleopatra godna Korony Gemma, rodzili się.
Zwy dokument w samey Iasnie Wielmożney Wac Paniu y
Dobrodzieyce przyznaie kozdy; ktora iak z pożądaney rosy
Niebieskicy zaczetá Perlá, między srebrnemi Eritrejskiego
Neptuna ukolysana fluktami, na ręku Senatorskiej wypielęgno-
wana Lmory, na folę dożywotnię przyiazni Powaznych
Kawalie szietá, zdołsz zkoligowane Purpury, y Subelliaz
tyle nie paney dodac im ceny, ile rozsádna ciekawyci
jubil
ra, wyeszymowac nie potrafi. Mial o kogo certo-
wac
W. X. Litewskiego, Marszałkowski Sagittariusz,
y l
ORTI ubiegac się skrzydlem: nie zatowal fatygi
R
e Wielmożnych ZAMOTSKICH Achilles,
ie dostepne Alpes, triumfalne zakrwawic KO-
Zielkicy Prerogatywy Dama, znak wieczney
icul. (e) Dlugos. in Chron. (f) Epitha Crac. A.D. 1521.
(b) Okolski, (i) leann. Wrzesnia, (k) Okolski ibidem,
przyiazni,

przyjaźni, otrzymał Pierścien. Doskonalszą żadną niewyrowną-
na taxa, więcej niż w lasnie Wielmożney waży ANTO-
NINIE, iako drogość Krolewskiej Antoniusza perły, połowę
Monarchyi nie gdy sacowana. Wypłynął na brzeg szczę-
śliwie z nie fortunnej rzeglugi, kto swoje tym Rzekam powie-
zył intenta: doszedł tesklwie pożądanego portu, komu szczęście
zdarzyło do mety przez nie lawirować. Wara ztąd Eolowi
wszelkiemu, nie tylko zamącić, ale y zalterować: daremna przeci-
wney fortuny impreza, gdzie Mars, y mądre Muzy, głęboką
ostrego geniuszu kotew ugrazyły. Na każde tchnienie, powabne
służą tu Zefiry; rozum wszelkich intentow dyryguie zagle;
Sceptra, Pastorały, Bulawy, y Laski bezpiecznym są
Styrem: nadetych Eurow impetem, y potężnych Afrykow in-
kursya, nie złomane. Daymy to ażeby nie dyskretne przeci-
wney fortuny wieść Boreasse, na głośno płynące lasnie Wiel-
możney Aganippy rzodła, włożyć lodowate kiedy umyśliły
peta; rwać się y łamać musza, gdy im ognisty lasnie Wiel-
możney Astrei Febus, wrodzone sprawiedliwości Słońce, zło-
zym dogrzeć płomieniem: gdy wewnętrzni affektow Boskich
ogniami palająca Etna, potężnym iako Lwa gorącego na Zodiaku
upalem, dopieczę im. Daleko od tąd Stygyskich wydeusow
Monstra; daleko zdradliwi, zawiązującym do szczęśliwego portu
Charontowie: głośny Anielska trąba, pogodnie słońce, i
powabiający Tryton, y wdzięczna BOGU barwna Syrena, w tych Rzekach
znayduie się. Doskonalszych cnotach Charites, przy krzyśta-
lowych rozkrzewiły sobie rozlicznych wzorow Dardany
zysie niewinnego kandoru lilie, wstydliwym z
miencem Roze: gdzie wszelka akcyja kwiatem
kwitnące życie; z wdzięcznym upstrzoney

nad b uina wszystkich Hortensyuszow krescencya emuluie. Nie sawo
tylko choyny dla każdego Tagus, zlotą falą ludzkie kon-
tentuie desideria; y ten w drogie cymmelia obfituacy Paktol,
bogąnym nie iednego uczynil Midasem; nie iedną Kleopatrze perla,
przy affekcie Antoniuszow swoich, wyposarzył. Z gola samymby
w nie szczęściu swoim Eneaszom, y sławnych niegdy Dardanow
Xiążetom, z Trojańskich w te Widzy uciekac się ogniom: iak
do Monarchini Kartaginiskiej Elizy szczęśliwego portu, zawi-
wiając. Chciwym Honoru Tantalom, zlotę lalka w tych
towichy Rzekách, y ciekaiącym po Laurowych lasach Akteonom,
ubiegac się. Samego Krola polbożkow Iowissa, Cherbowne la-
snie Wielmożney ANTONINY zwabily by Nimfy; powaga,
rozumem, y estymacya, u wszystkich celująca, tak dalece iż in-
szym przed nimi, umyc by się trzeba. Godne Korony rzodła,
nie wyczerpana Honorow głębokość, zawsze wgorę perlowa un-
si się falą; tak iż żadna do tąd nieminęła godność, ktoraby nie
widziela się sama, w Ich krzyśtałowym Diasanie. Same Purpur
Senatoriskich rzodła, strumieniem krwi spływaiącey cisną się w te
Rzeki, WISNIOWIECKICH, ZAMOTSKICH, POTOC-
KICH, SAPIEHOW, POCIEIOW, MIACZYNSKICH,
OSSOLIŃSKICH, DZIEDOSZYCKICH, WOŁOWI-
CZOLAKICH, PACOW, LEDUCHOWSKICH,
JELCZYŃSKICH, y inszych nie zliczona Kolligacya; iak
z Hełena wieczne Xerxesa przymierze uczyniwszy. Wziął
Imie szczęśliwego nader Polikratesa każdy; ktokol-
wiek w ZACHOROWSKICH Rzekom powierzył pier-
ścien, e sprzyśgley sobie doznaiac Fortany. Z tąd
Pielgrzym Wielmożnych splendory, iak zaranna przy po-
go, zawsze switala zorza; ztąd nie iednemu Honoru
wymyślenia; momenta płynęły fortunne: y owszem wszyst-
kim,

Kim, niby z wschodniego powstał Archipelagu, łaskawa dni pożą-
danych Aurora, nie zgasłym z awse promieniem przyświecała. Da-
leko szczęśliwey y moym gwiazdzisty Faeton w roczną wyprawia się
podróżą; gdy tu ognistą na kotach Niebieskich skierowawszy Titana
karoczą, rozgorzałe Słonecznym upalem, przy codzienney kursy-
wie chłodzić może cugi. Dni y szczęśliwszych momentow Hory-
zontowi przyczynia Polskiemu Febus, y Herbownego Iasnie
Wielmożney Parenteli Aquaryusa, coraz unosząc się wyżej;
y nie iako ku rozkwitły w Laury pomykając się wiosną, z lotey
wolności krescencyą prognostyknie. Szczęście to osobliwsze
dla mnie, z bystrym zapuściwszy się Ikarem pod Niebo, opływać
w te Rzeki: z samego Olimpu, upadłszy głęboko pod nogi Iasnie
Wielmożney Wac Pani y Dobrodziejki, nieostrożnym pre-
zentować się Faetonem. Wypłynąc szczęśliwey z zawitych
trudności nie mogłem zakretow, iako tedy, gdzie mi Iasnie
Wielmożney Wac Pany y Dobrodziejki łaskawa przyświeca
Faros: gdzie pogodna przy zwykłym humorze Pańskim, bezpie-
cznie prowadzi Cynozura. Większą nie mogłem się przysłu-
żyć, zacney powadze operą; iako Ziemię y Niebo dedykując,
z apprekacyą, áżeby Ziemia stateczney Fortuny zostawiała
Sferą; á Nieba wśelkie koronowały wota, przez teinie
czasły nie szardrosząc nam Godney prezencyi.

IASNIE WIELMOŻNEY

y Dobrodziejki

Naymilszy

M. S. D.

KALENDARZ ROKU PANSKIEGO M. DCC. XXXV.

I. JANUARIUS STYCZEŃ MIA DNI

Miesiące: Święta Polskie, Święta Ruskie, Sieć i Aspekty, wybory, Odmiana Powietrza.

1. Oto Aniol Pański pokazał się we śnie. Matt: 2.

1. Niedz.	2. Ponie.	3. Wtore.	4. Środa.	5. Czwart.	6. Piątek.	7. Sobota.
1. c. Daniela M.	2. d. Cytusa D.	3. e. Telesora M.	4. f. Releu.	5. g. Lucjana M.	6. h. Rygoberta.	
23. 10. Muc w Fr.	24. Eubent M.	25. Rosafa G.	26. Sobor. P. D.	27. Muc. M.	28. Muc. dwi.	

2. Gdy było Panu IEZUSOWI lat 12. Luca: 2.

9. Niedz.	10. Ponie.	11. Wtore.	12. Środa.	13. Czwart.	14. Piątek.	15. Sobota.
10. c. Antonia P.	11. d. Palomona Op.	12. e. Regolda M.	13. f. Godofreda M.	14. g. Hilarego B.	15. h. Pawła I. P.	
29. 1. Muc. M.	30. 2. Muc. M.	31. 3. Muc. M.	1. 4. Muc. M.	2. 5. Muc. M.	3. 6. Muc. M.	4. 7. Muc. M.

3. Były Gody w Kanie Galilejskiej. Joannis 2.

16. Niedz.	17. Ponie.	18. Wtore.	19. Środa.	20. Czwart.	21. Piątek.	22. Sobota.
16. h. 2. Jm. J.	17. c. Antoniego O.	18. d. Drysi Pan.	19. e. Ferdynanda.	20. f. Fabiana y Seba.	21. g. Jędrzeja P.	22. h. Wincentego.
5. 7. Prochemp.	6. 8. Bogolam. G.	7. 9. Sobor. Joan: Kr.	8. 10. Zechrya Orea.	9. 11. Polycwfra M.	10. 12. Zychorya M.	11. 13. Swodofita Orea.

4. Gdy zstąpił Pan IEZUS z góry. Matthai 8.

23. Niedz.	24. Ponie.	25. Wtore.	26. Środa.	27. Czwart.	28. Piątek.	29. Sobota.
23. h. 3. Jm. J.	24. c. Jędrzeja B.	25. d. S. Paw. 14.	26. e. Orec w Synat.	27. f. Pawła w tym.	28. g. Chryso. 16.	29. h. Polka w tym.
12. 1. po Sobor.	13. 2. Muc. M.	14. 3. Orec w Synat.	15. 4. Pawła w tym.	16. 5. Chryso. 16.	17. 6. Antonia Wely.	18. 7. Anastasia Tr.

5. ... nas boć giniejący. Matthai 8.

30. Niedz.	31. Ponie.
30. h. 4. Jm. J.	31. c. Jędrzeja B.
19. 1. po Sobor.	20. 2. Jędrzeja Wely.

... zaczynał się od początku Roku. Planety, który koż

IKACYA WYBOROW.

do zdrowia ludzkiego należy * Krzyżyk, znaczy dobrze krew pu-
tyki, lepicy. Przy którym się zaś Krzyżyku kładzie * ch znaczy cho-
lery, fl. Flegmatykom, m. Melancholikom: albowiem nie każdey naturze,
każdey * onszem, zaszkościć może. toż znaczy * Iasnia z Bankami, albo pianek
stania: * wierzow, od niektorego Medyka napisanych. Iasno możesz poznać *
Ná.

Pierw: kw. Stycz: D. 2, g. 8. m, 36. rano Mro-
zem y śniegiem Rok zń-
czyna. Wiatrem polu-
dniowym ezasem mię-
knieie, więcej jednak
od zachodu bursy z ob-
sitym śniegiem. Dnia 4-
mroz ostry. 7. wiatr
spory zamieć. 8. śnieg
mokry.
Pek. Stycz: D. 9, g. 3. m
15. z połnoocy. Odmienia
się poniekad, iutro na
noc wiatr śniegiem mio-
ta. 11. śnieg przed polu-
dniem, na noc mroz się
ostrzy: 13. w nocy za-
wierucha, 14. Wiatr od
południa, na śnieg się
dierze.
Ofiar: kw. Stycz: D. 15, g.
11. m. 17. przed połno: FO
rezolucyi ranszey wy-
pogadza się, 16, 17. po-
goda mroz się ostry 20
śnieg z dachow taie. 21
pogoda, nie mrozná,
Wiatr się często doby-
wa przez kwadry.
Now Lutego. D. 14- g. 3.
m, 16. z połnoocy. Pogoda
w dzień nie bardzo mro-
żno, w nocy mroz cho-
ży. 26. 27. pomiejszany,
pogoda z deszczem mię-
scami ze śniegiem, n
przemiany, w nocy prz,
marża. Od 28 wypoga-
dza się.
Pier. k, Lut: D. 30. Styz

KALENDARZ ROKU PANSKIEGO M. DCC, XXXV.

Table with columns: Dni, Aspekty Wyboru, Odmiana Powietrza, and various feast days (e.g., Wniebna zwykla, Cymostela Apo, Blazeta Wst).

Natura Cholerycznego. Datny, smiaty, zaroitka, kiszuply y salsyuy. Natura Krwistego. Szciodry, smi, sny, wesoly, na twary, czerwony.

KALENDARZ ROKU PANSKIEGO M. DCC, XXXV.

Table with columns: Dni, Aspekty Wyboru, Odmiana Powietrza, and various feast days (e.g., Balbina Bist, Leona Pap, Archyppa Apo, Feliksa Mag).

kwadry, mlodym ludziom y krwistoy natury, bardziej pomaga. Od mlodozi, meszczynom y Cholerykom, krwi upuscic lepiey.

KALENDARZ ROKU PANSKIEGO M. DCC. XXXV.

IV	APRILIS	R W T C Z E T	Ma	Dni
Miesiące	Święta Polskie	Święta Ruskie	Biegi	Aspekty Wybory
Piatek	1 g Theodory P.	21 Jakowy Epist.	7. Bolesł P. M.	Pełnia Kwiec, D. 7. 8.
Sobota	2 a Franciszka	22 Wacława Muz.	8. 9. 10. 11. 12. 13.	16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.
14	Hofanna Synowi	Damidowemu.	Matt. 27.	Palmarum.
Niedzi	3 b. W. Kwiec.	23. 4. Dobrych.	24. 5. W. Kwiec.	25. 6. W. Kwiec.
Ponie	4 c. Jzydora Bisk.	24 Zacharys Ocieh.	25. 7. W. Kwiec.	26. 8. W. Kwiec.
Wtor	5 d. Wincentego	25. 8. W. Kwiec.	26. 9. W. Kwiec.	27. 10. W. Kwiec.
Sroda	6 e. Wilhelma M.	26. 9. W. Kwiec.	27. 11. W. Kwiec.	28. 12. W. Kwiec.
Czwart	7 f. W. Kwiec.	27. 10. W. Kwiec.	28. 13. W. Kwiec.	29. 14. W. Kwiec.
Piatek	8 g. Dyontiego B.	28. 11. W. Kwiec.	29. 15. W. Kwiec.	30. 16. W. Kwiec.
Sobota	9 a. Bogusława B.	29. 12. W. Kwiec.	30. 17. W. Kwiec.	31. 18. W. Kwiec.
15	Koś nam odwal	kamien Marci 16.	Paschatis.	Offat. kw. Kwiec. D. 15.
Niedzi	10 b. W. Kwiec.	30. 13. W. Kwiec.	31. 14. W. Kwiec.	1. 15. W. Kwiec.
Ponie	11 c. W. Kwiec.	1. 14. W. Kwiec.	2. 15. W. Kwiec.	3. 16. W. Kwiec.
Wtor	12 d. W. Kwiec.	2. 15. W. Kwiec.	3. 16. W. Kwiec.	4. 17. W. Kwiec.
Sroda	13 e. W. Kwiec.	3. 16. W. Kwiec.	4. 17. W. Kwiec.	5. 18. W. Kwiec.
Czwart	14 f. W. Kwiec.	4. 17. W. Kwiec.	5. 18. W. Kwiec.	6. 19. W. Kwiec.
Piatek	15 g. W. Kwiec.	5. 18. W. Kwiec.	6. 19. W. Kwiec.	7. 20. W. Kwiec.
Sobota	16 a. W. Kwiec.	6. 19. W. Kwiec.	7. 20. W. Kwiec.	8. 21. W. Kwiec.
16	Gdy wieczor był	dnia onego.	Ioannis 20.	Conductus.
Niedzi	17 b. W. Kwiec.	7. 20. W. Kwiec.	8. 21. W. Kwiec.	9. 22. W. Kwiec.
Ponie	18 c. W. Kwiec.	8. 21. W. Kwiec.	9. 22. W. Kwiec.	10. 23. W. Kwiec.
Wtor	19 d. W. Kwiec.	9. 22. W. Kwiec.	10. 23. W. Kwiec.	11. 24. W. Kwiec.
Sroda	20 e. W. Kwiec.	10. 23. W. Kwiec.	11. 24. W. Kwiec.	12. 25. W. Kwiec.
Czwart	21 f. W. Kwiec.	11. 24. W. Kwiec.	12. 25. W. Kwiec.	13. 26. W. Kwiec.
Piatek	22 g. W. Kwiec.	12. 25. W. Kwiec.	13. 26. W. Kwiec.	14. 27. W. Kwiec.
Sobota	23 a. W. Kwiec.	13. 26. W. Kwiec.	14. 27. W. Kwiec.	15. 28. W. Kwiec.
17	Iactem pasterz	dobry.	Ioannis 10.	Misericordia.
Niedzi	24 b. W. Kwiec.	14. 27. W. Kwiec.	15. 28. W. Kwiec.	16. 29. W. Kwiec.
Ponie	25 c. W. Kwiec.	15. 28. W. Kwiec.	16. 29. W. Kwiec.	17. 30. W. Kwiec.
Wtor	26 d. W. Kwiec.	16. 29. W. Kwiec.	17. 30. W. Kwiec.	18. 31. W. Kwiec.
Sroda	27 e. W. Kwiec.	17. 30. W. Kwiec.	18. 31. W. Kwiec.	19. 1. W. Kwiec.
Czwart	28 f. W. Kwiec.	18. 31. W. Kwiec.	19. 1. W. Kwiec.	20. 2. W. Kwiec.
Piatek	29 g. W. Kwiec.	19. 1. W. Kwiec.	20. 2. W. Kwiec.	21. 3. W. Kwiec.
Sobota	30 a. W. Kwiec.	20. 2. W. Kwiec.	21. 3. W. Kwiec.	22. 4. W. Kwiec.

W takich Chorobach, nie godzi się krwi puszczać, wedł
 1mo. w Gorączkach wielkich, iako w Łożnych, Malignach
 2mo. w Gorączkach wielkich, iako w Łożnych, Malignach
 3mo. w Gorączkach wielkich, iako w Łożnych, Malignach
 4mo. w Dychawicy, w dusznościach, w Katarze, krwi nie pu
 wielkiej potrzeby z nogi.

KALENDARZ ROKU PANSKIEGO M. DCC. XXXVI

V	MAYVS	M A I	Ma	Dni
Miesiące	Święta Polskie	Święta Ruskie	Biegi	Aspekty Wybory
18	Malucko a nie	uzrzyćcie mię,	Ioan. 16.	lubilate.
Niedzi	1 b. W. Kwiec.	20. 11. W. Kwiec.	21. 12. W. Kwiec.	22. 13. W. Kwiec.
Ponie	2 c. Celestyna M.	21. 12. W. Kwiec.	22. 13. W. Kwiec.	23. 14. W. Kwiec.
Wtor	3 d. S. S. S.	22. 13. W. Kwiec.	23. 14. W. Kwiec.	24. 15. W. Kwiec.
Sroda	4 e. Floryana M.	23. 14. W. Kwiec.	24. 15. W. Kwiec.	25. 16. W. Kwiec.
Czwart	5 f. S. S. S.	24. 15. W. Kwiec.	25. 16. W. Kwiec.	26. 17. W. Kwiec.
Piatek	6 g. Janś w Ole.	25. 16. W. Kwiec.	26. 17. W. Kwiec.	27. 18. W. Kwiec.
Sobota	7 a. Flawiusza M.	26. 17. W. Kwiec.	27. 18. W. Kwiec.	28. 19. W. Kwiec.
19	Idę do tego	ktory mię posłał.	Ioannis 16.	Cantate.
Niedzi	8 b. S. S. S.	27. 18. W. Kwiec.	28. 19. W. Kwiec.	29. 20. W. Kwiec.
Ponie	9 c. Grzego: Wazy	28. 19. W. Kwiec.	29. 20. W. Kwiec.	30. 21. W. Kwiec.
Wtor	10 d. S. S. S.	29. 20. W. Kwiec.	30. 21. W. Kwiec.	31. 22. W. Kwiec.
Sroda	11 e. Wacława Bisk.	30. 21. W. Kwiec.	31. 22. W. Kwiec.	1. 23. W. Kwiec.
Czwart	12 f. Domicylla P.	31. 22. W. Kwiec.	1. 23. W. Kwiec.	2. 24. W. Kwiec.
Piatek	13 g. S. S. S.	1. 23. W. Kwiec.	2. 24. W. Kwiec.	3. 25. W. Kwiec.
Sobota	14 a. Bonifacego B.	2. 24. W. Kwiec.	3. 25. W. Kwiec.	4. 26. W. Kwiec.
20	Proście a	weźmiecie,	Ioannis 16.	Rogationum,
Niedzi	15 b. S. S. S.	3. 25. W. Kwiec.	4. 26. W. Kwiec.	5. 27. W. Kwiec.
Ponie	16 c. Janś Niep.	4. 26. W. Kwiec.	5. 27. W. Kwiec.	6. 28. W. Kwiec.
Wtor	17 d. Torpeta M.	5. 27. W. Kwiec.	6. 28. W. Kwiec.	7. 29. W. Kwiec.
Sroda	18 e. Eryka Krola.	6. 28. W. Kwiec.	7. 29. W. Kwiec.	8. 30. W. Kwiec.
Czwart	19 f. S. S. S.	7. 29. W. Kwiec.	8. 30. W. Kwiec.	9. 31. W. Kwiec.
Piatek	20 g. Bernardyna	8. 30. W. Kwiec.	9. 31. W. Kwiec.	10. 1. W. Kwiec.
Sobota	21 a. Konstantyna	9. 31. W. Kwiec.	10. 1. W. Kwiec.	11. 2. W. Kwiec.
21	Gdy przydzie	Pocieszyciel.	Ioan. 15.	Exaudi
Niedzi	22 b. S. S. S.	10. 1. W. Kwiec.	11. 2. W. Kwiec.	12. 3. W. Kwiec.
Ponie	23 c. Desydeyusa.	11. 2. W. Kwiec.	12. 3. W. Kwiec.	13. 4. W. Kwiec.
Wtor	24 d. Joanny Wd.	12. 3. W. Kwiec.	13. 4. W. Kwiec.	14. 5. W. Kwiec.
Sroda	25 e. Vebana Páp.	13. 4. W. Kwiec.	14. 5. W. Kwiec.	15. 6. W. Kwiec.
Czwart	26 f. S. S. S.	14. 5. W. Kwiec.	15. 6. W. Kwiec.	16. 7. W. Kwiec.
Piatek	27 g. Rudolfa Wyr.	15. 6. W. Kwiec.	16. 7. W. Kwiec.	17. 8. W. Kwiec.
Sobota	28 Wilhelma W.	16. 7. W. Kwiec.	17. 8. W. Kwiec.	18. 9. W. Kwiec.
22	Kto mię kocha,	ślowa mię chod.	Ioan. 14.	Pentec.
Niedzi	29 b. S. S. S.	17. 8. W. Kwiec.	18. 9. W. Kwiec.	19. 10. W. Kwiec.
Ponie	30 c. W. Kwiec.	18. 9. W. Kwiec.	19. 10. W. Kwiec.	20. 11. W. Kwiec.
Wtor	31 d. W. Kwiec.	19. 10. W. Kwiec.	20. 11. W. Kwiec.	21. 12. W. Kwiec.

50. Ludziom słabey Konstyucyi, y Melancholiczney, obstrukcyo cierpiącym, ostro
 60. W suchotach, puszczać się nie godzi
 70. Dzieciom zamiast krwi puszczenia, piianki aplikuj na różnych miejscach;
 Według potrzeby.
 Z Ktozey żyły, w pewne dni nie godzi się krwi puszczać.

KALENDARZ ROKU PANSKIEGO M.DCC.XXXV

VI. JUNIUS	CZERWIEC	III	Dni	XXX
Miesiące: Święta Polskie: / Święta Ruskie / Biegi / Aspekty Wybory / Odmiana Powietrza.				
Środa 1 e Władysława	1 e Władysława	1 e Władysława	1 e Władysława	1 e Władysława
Czwartek 2 f Fortunata	2 f Fortunata	2 f Fortunata	2 f Fortunata	2 f Fortunata
Piątek 3 g Arctydy Kro	3 g Arctydy Kro	3 g Arctydy Kro	3 g Arctydy Kro	3 g Arctydy Kro
Sobota 4 a Donisácego	4 a Donisácego	4 a Donisácego	4 a Donisácego	4 a Donisácego
23. <i>Dana mi est scilicet noc. Matthaei 28. Trinitatis.</i>				
Niedziela 5 b Trójcy	5 b Trójcy	5 b Trójcy	5 b Trójcy	5 b Trójcy
Poniedziałek 6 c Herberta W.	6 c Herberta W.	6 c Herberta W.	6 c Herberta W.	6 c Herberta W.
Wtorek 7 d Pawła Bisk.	7 d Pawła Bisk.	7 d Pawła Bisk.	7 d Pawła Bisk.	7 d Pawła Bisk.
Środa 8 e Severjana	8 e Severjana	8 e Severjana	8 e Severjana	8 e Severjana
Czwartek 9 f Bois Cialb	9 f Bois Cialb	9 f Bois Cialb	9 f Bois Cialb	9 f Bois Cialb
Piątek 10 g Bogumita B.	10 g Bogumita B.	10 g Bogumita B.	10 g Bogumita B.	10 g Bogumita B.
Sobota 11 a Barnaby Ap.	11 a Barnaby Ap.	11 a Barnaby Ap.	11 a Barnaby Ap.	11 a Barnaby Ap.
24. <i>Człowiek niekiedy sprawił wieczera. Lucz 14.</i>				
Niedziela 12 b Antoniego W.	12 b Antoniego W.	12 b Antoniego W.	12 b Antoniego W.	12 b Antoniego W.
Poniedziałek 13 c Antonia W.	13 c Antonia W.	13 c Antonia W.	13 c Antonia W.	13 c Antonia W.
Wtorek 14 d Bazyliego W.	14 d Bazyliego W.	14 d Bazyliego W.	14 d Bazyliego W.	14 d Bazyliego W.
Środa 15 e Witka y Mode	15 e Witka y Mode	15 e Witka y Mode	15 e Witka y Mode	15 e Witka y Mode
Czwartek 16 f Benona Bisk.	16 f Benona Bisk.	16 f Benona Bisk.	16 f Benona Bisk.	16 f Benona Bisk.
Piątek 17 g Sera P. lezu	17 g Sera P. lezu	17 g Sera P. lezu	17 g Sera P. lezu	17 g Sera P. lezu
Sobota 18 a Maryanny P.	18 a Maryanny P.	18 a Maryanny P.	18 a Maryanny P.	18 a Maryanny P.
25. <i>Przybliżali się do JEZUSA grzesznicy. Lucz 15.</i>				
Niedziela 19 b Władysława	19 b Władysława	19 b Władysława	19 b Władysława	19 b Władysława
Poniedziałek 20 c Fortunacy D.	20 c Fortunacy D.	20 c Fortunacy D.	20 c Fortunacy D.	20 c Fortunacy D.
Wtorek 21 d Władysława W.	21 d Władysława W.	21 d Władysława W.	21 d Władysława W.	21 d Władysława W.
Środa 22 e Paulina Bisk.	22 e Paulina Bisk.	22 e Paulina Bisk.	22 e Paulina Bisk.	22 e Paulina Bisk.
Czwartek 23 f Wigilia z Po	23 f Wigilia z Po	23 f Wigilia z Po	23 f Wigilia z Po	23 f Wigilia z Po
Piątek 24 g Władysława	24 g Władysława	24 g Władysława	24 g Władysława	24 g Władysława
Sobota 25 a Prospera Bisk.	25 a Prospera Bisk.	25 a Prospera Bisk.	25 a Prospera Bisk.	25 a Prospera Bisk.
26. <i>Odny się słusznie cisnęły do JEZUSA Lucz 5.</i>				
Niedziela 26 b Władysława	26 b Władysława	26 b Władysława	26 b Władysława	26 b Władysława
Poniedziałek 27 c Władysława	27 c Władysława	27 c Władysława	27 c Władysława	27 c Władysława
Wtorek 28 d Wigilia z Po	28 d Wigilia z Po	28 d Wigilia z Po	28 d Wigilia z Po	28 d Wigilia z Po
Środa 29 e Władysława	29 e Władysława	29 e Władysława	29 e Władysława	29 e Władysława
Czwartek 30 f Emiliana P.	30 f Emiliana P.	30 f Emiliana P.	30 f Emiliana P.	30 f Emiliana P.

Przy krorym się daju te Znaki ktada iak widzisz porzadkiem.

Z Cephaliki krwi niepuszczay, ani z sadney glowney żyły.

Zyl pod językiem, Ramiaz zwanych, nie smieray, y kore do gardla należa.

Oprocz Cholerykom, z ręki krwi niepuszczay, ani z Salvatellow.

Nie začínay Hepatyki, y tych żył, kore do płuc, pierśi, śledziony, należa.

Z Medyanny y Hepatyki nie puszczay. Item Melancholikom, Cholerykom y Kruśi.

Samym tylko Kruśistym znak dobry, infzym zły.

Z żył udowych, y nad udowa kocięć puszczać nie dobrze.

KALENDARZ ROKU PANSKIEGO M.DCC.XXXV

VII. JULIUS	2707EC	III	Dni	XXXI
Miesiące: Święta Polskie / Święta Ruskie / Biegi / Aspekty wybory / Odmiana Powietrza.				
Piątek 1 g Wigilia z Po	1 g Wigilia z Po	1 g Wigilia z Po	1 g Wigilia z Po	1 g Wigilia z Po
Sobota 2 a Władysława	2 a Władysława	2 a Władysława	2 a Władysława	2 a Władysława
27. <i>Kioby zabil będzie minien Jada Matthei 5.</i>				
Niedziela 3 b Władysława	3 b Władysława	3 b Władysława	3 b Władysława	3 b Władysława
Poniedziałek 4 c Profopa W.	4 c Profopa W.	4 c Profopa W.	4 c Profopa W.	4 c Profopa W.
Wtorek 5 d Iselma B.	5 d Iselma B.	5 d Iselma B.	5 d Iselma B.	5 d Iselma B.
Środa 6 e Isalasa Pro.	6 e Isalasa Pro.	6 e Isalasa Pro.	6 e Isalasa Pro.	6 e Isalasa Pro.
Czwartek 7 f Blandyusza.	7 f Blandyusza.	7 f Blandyusza.	7 f Blandyusza.	7 f Blandyusza.
Piątek 8 g Elzbiety Krol.	8 g Elzbiety Krol.	8 g Elzbiety Krol.	8 g Elzbiety Krol.	8 g Elzbiety Krol.
Sobota 9 a Lukrecy Dan.	9 a Lukrecy Dan.	9 a Lukrecy Dan.	9 a Lukrecy Dan.	9 a Lukrecy Dan.
28. <i>Mam licość nad Tinszezo Marci 8.</i>				
Niedziela 10 b Władysława	10 b Władysława	10 b Władysława	10 b Władysława	10 b Władysława
Poniedziałek 11 c Paula Pap.	11 c Paula Pap.	11 c Paula Pap.	11 c Paula Pap.	11 c Paula Pap.
Wtorek 12 d Jana Gwalber.	12 d Jana Gwalber.	12 d Jana Gwalber.	12 d Jana Gwalber.	12 d Jana Gwalber.
Środa 13 e Władysława	13 e Władysława	13 e Władysława	13 e Władysława	13 e Władysława
Czwartek 14 f Bozawentury	14 f Bozawentury	14 f Bozawentury	14 f Bozawentury	14 f Bozawentury
Piątek 15 g Rozelancow	15 g Rozelancow	15 g Rozelancow	15 g Rozelancow	15 g Rozelancow
Sobota 16 a P. M. Szaple.	16 a P. M. Szaple.	16 a P. M. Szaple.	16 a P. M. Szaple.	16 a P. M. Szaple.
29. <i>Przedsie się sąszynek Prorokow. Matthei 7.</i>				
Niedziela 17 b Władysława	17 b Władysława	17 b Władysława	17 b Władysława	17 b Władysława
Poniedziałek 18 c Władysława	18 c Władysława	18 c Władysława	18 c Władysława	18 c Władysława
Wtorek 19 d Władysława	19 d Władysława	19 d Władysława	19 d Władysława	19 d Władysława
Środa 20 e Władysława	20 e Władysława	20 e Władysława	20 e Władysława	20 e Władysława
Czwartek 21 f Władysława	21 f Władysława	21 f Władysława	21 f Władysława	21 f Władysława
Piątek 22 g Władysława	22 g Władysława	22 g Władysława	22 g Władysława	22 g Władysława
Sobota 23 a Władysława	23 a Władysława	23 a Władysława	23 a Władysława	23 a Władysława
30. <i>Odday lizbę z wiodarstwu imgo. Lucz 16.</i>				
Niedziela 24 b Władysława	24 b Władysława	24 b Władysława	24 b Władysława	24 b Władysława
Poniedziałek 25 c Władysława	25 c Władysława	25 c Władysława	25 c Władysława	25 c Władysława
Wtorek 26 d Władysława	26 d Władysława	26 d Władysława	26 d Władysława	26 d Władysława
Środa 27 e Władysława	27 e Władysława	27 e Władysława	27 e Władysława	27 e Władysława
Czwartek 28 f Władysława	28 f Władysława	28 f Władysława	28 f Władysława	28 f Władysława
Piątek 29 g Władysława	29 g Władysława	29 g Władysława	29 g Władysława	29 g Władysława
Sobota 30 a Władysława	30 a Władysława	30 a Władysława	30 a Władysława	30 a Władysława
31. <i>Władze Miasto plakit nad nim Lucz 19.</i>				

Na Białogłowskie affekey, zle krew puszczać, y smierac Hemoreidy.

Oprocz Coxarum, dobry czas, ofobliwie Flegmatykom.

Z pod kolan, krwi nie puszczay. Zgolemowcy żyły.

Z żył pod karkami zstajaych y ze łop. nie dobrze krew puszczać.

PP. Medykow rzecz do wiadomości potrzebna.

In Acutis correptionibus, zgotare incipienti Morbus, predominantę sigao fit atrox, cito ad mortem. diuturnus. Morbus varius, ab una transit in alium. Morbus brevis, sed fatalis. diuturnus, chronicus, Varius & inconstans, s' Morbus facillis ad mortem,

KALENDARZ ROKU PANSKIEGO M. DCC. XXXV.

VIII. Miesiąc	AVGVSTVS	SJĘPJEŃ	Ma	Dni	XXXV
Miesiące	święta Polskie.	święta Ruskie.	Bieg	Aspekty Wybory.	Odmiana Powietrza.
Ponied.	1 c Pios. w oko.	21 Symeona Juro.	☉	Kunekundy Keolo.	☉ 14 Sierpnia D. 3. g.
Wtorek	2 d Porcinnkuli.	22 Maryi Włoch.	☽	☽ Vacua	7. m. 31. z południa.
Sroda	3 e Inale: S Ste.	23 Trofyma M.	☉	☉ Kalina Sierpan.	Mars upał sprawuje.
Czwart.	4 f Dominika W.	24 Bazyla i Gliba.	☽	☽ / ☽ ☽ ☽	Jowisz mityguie, wleć
Piatek	5 g P. M. Snienny.	25 Józefa i Anny.	☉	☉ ☽ / ☽	dni gorące wieczerzy y
Sobota	6 a Przemienie P.	26 Jermolaja W.	☽	☽ ☽ / ☽	nocy chłodne, 4. upał
☽ 32. Boże bądź miłościw miarę grzesznemu. Luca 18.					
Miesiące	17 B. 10. Bate.	27 B. 9. Ponte.	☉	☽ / ☽ ☽	
Ponied.	8 c Larga M.	28 Prochta Apost.	☽	☽ ☽ / ☽	
Wtorek	9 d Wigilia z Post.	29 Ballinta M.	☉	☉ ☽ / ☽	
Sroda	10 e Wawrzynca.	30 Sylwana Ept.	☽	☽ ☽ / ☽	Szaodek Kanikuly
Czwart.	11 f Suzan Pan.	31 Zapul do Włoc.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ Ofc: kwa: Sierp.
Piatek	12 g Blary Pan.	1 Włoc.	☽	☽ ☽ / ☽	☽ H / ☽
Sobota	13 a Wigilia z Post.	2 Mosz: Stefana.	☉	☉ ☽ / ☽	Konkordyi M.
☽ 33. Wyjechał IEZUS z granic Tyrkich Marci: 7.					
Miesiące	14 B. 11. po S.	3 Wrono Sost. f.	☉	☽ ☽ / ☽	
Ponied.	15 c Kłob. P. M.	4 7. Grot. w Wł.	☽	☽ ☽ / ☽	
Wtorek	16 d Rocho Wyz.	5 Eufesjona M.	☉	☉ ☽ / ☽	
Sroda	17 e Anasztazego	6 Prochta: Hof.	☽	☽ ☽ / ☽	
Czwart.	18 f Zel. ay Cesar.	7 Dometya M.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ Now Wzrzenia.
Piatek	19 g Ludwika S.	8 Smeltana Ept.	☽	☽ ☽ / ☽	☽ Vacua
Sobota	20 a Samue Proe.	9 Matyja: Apost.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ A B 7 2
☽ 34. Błogosławione cozy kłone widza 10. Luca 10.					
Miesiące	21 B. 12. Jacz.	10 11. po Sost. f.	☉	☽ ☽ / ☽	
Ponied.	22 c Tymoteusza	11 Eupla Diak.	☽	☽ ☽ / ☽	
Wtorek	23 d Wigilia z Post.	12 Anikity M.	☉	☉ ☽ / ☽	
Sroda	24 e Barto: Apo.	13 Marynia Jspo.	☽	☽ ☽ / ☽	
Czwart.	25 f Ludwis: Kro.	14 Micheta: Pro.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ Kwad. Wzrzenia
Piatek	26 g Zestryna Pap.	15 Jozefa P. Boko.	☽	☽ ☽ / ☽	☽ Koniec Kanikuly
Sobota	27 a Rusa Bisku.	16 Obrza: Nern:	☉	☉ ☽ / ☽	☽ A C 2 4 7 8 9
☽ 35. Zabiegło mu 10. Męzow trędowatych Luca 17.					
Miesiące	28 B. 13. Auga.	17 12. po Sost. f.	☉	☽ ☽ / ☽	
Ponied.	29 c Jana Sciscete	18 Flota i Lawia	☽	☽ ☽ / ☽	☽ Vacua
Wtorek	30 d Rozy Dany	19 Andreta M.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Sroda	31 e Paulina Bif.	20 Samulla Pro:	☽	☽ ☽ / ☽	☽ Peralis.

☽ Diurnus. ☽ Varius & inconstans, ☽ facile disponit ad mortem. ☽ diu perseverans, ☽ variat & mutat.
 Medicina in specie sumenda, regnante signo
 ☽ Garganisma, vomitiva, suffumigia, cave laxativa.
 ☽ Garganisma, vomitiva cave laxativa, ☽ digestiva, tryphera, confortativa. ☽ Solutiva potissimum per electuaria. ☽ attractiva, vomitiva. ☽ retentiva, ☽ digestiva & enemata. ☽ Solutiva per potionem, & enemata. ☽ attractiva ☽ digestiva, vomitiva, sed fuge laxativa. ☽ Tryphera, confortativa ☽ Solutiva per pilulas, optime perhibentur, & efficacissime, cum bono aspectu.

KALENDARZ ROKU PANSKIEGO M. DCC. XXXV.

IX. Miesiąc	SEPTEMBER	WRZESIEŃ	Ma	Dni	XXXV
Miesiące	święta Polskie	święta Ruskie	Bieg	Aspekty, wybory.	Odmiana Powietrza.
Czwart.	1 f Jozef: Opat.	21 Stabeta. Apost.	☉	☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Piatek	2 g Stefana Kro.	22 Athanassa	☽	☽ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Sobota	3 a Eufroz: Dan.	23 Lappa M.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
☽ 36. Zaden nie może dwiema Panom służyć Matt. 6.					
Miesiące	4 B. 14. po S.	24 12. Wychta	☉	☽ / ☽ ☽	
Ponied.	5 c Wiktoryna	25 Warstolemia	☽	☽ ☽ / ☽	☽ Pociżenia S. M.
Wtorek	6 d Zacharyasza	26 Adryana M.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Sroda	7 e Wigilia z Post.	27 Pimina Wel.	☽	☽ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Czwart.	8 f Włodz: P. M.	28 Jozefa: Prep.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Piatek	9 g Gabryela M.	29 Jozef: Sł. Joz.	☽	☽ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Sobota	10 a Mikko: 3 Tol.	30 Alexandra Pre.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
☽ 37. Szedł IEZUS do Aliafa. Luca 7.					
Miesiące	11 B. 15. po S.	31 13. Pto: Po:	☉	☽ / ☽ ☽	
Ponied.	12 c Waleryana	1 SENECEWY	☽	☽ ☽ / ☽	☽ Imięcia R. M.
Wtorek	13 d Makrobijusa	2 Mamanta M.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Sroda	14 e Podw. S. S.	3 Justyna Ept.	☽	☽ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Czwart.	15 f Nikomeda	4 Dawity Ept.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Piatek	16 g Lucy: I do.	5 Zachary: Pro.	☽	☽ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Sobota	17 a Ran. S. Franc.	6 Cudo S. Mich.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
☽ 38. Godzili się w Szabbat, uzdrawiać. Luca 14.					
Miesiące	18 B. 16. po S.	7 14. po Sost. f.	☉	☽ / ☽ ☽	
Ponied.	19 c Konstancyt	8 Rozest: Bocho.	☽	☽ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Wtorek	20 d Wigilia z Post.	9 Iako z Anny	☉	☉ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Sroda	21 e Mateu: Apo.	10 Minodory M.	☽	☽ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Czwart.	22 f Maurycego	11 Steodory Prep.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Piatek	23 g Telle Panny	12 Autonoma M.	☽	☽ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Sobota	24 a Marz: od nag.	13 Kornilla Sor.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
☽ 39. Przyszli do IEZUSA Farzeuszowie Matt. 22.					
Miesiące	25 B. 17. po S.	14 15. W. Cze: 7	☉	☽ / ☽ ☽	
Ponied.	26 c Cypelana	15 Mikity M.	☽	☽ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Wtorek	27 d Przer. S. Stani	16 Jozefata Bif.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Sroda	28 e Wacława W.	17 Jofy Mucz.	☽	☽ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Czwart.	29 f Micha: Włoc.	18 Jewment Prep.	☉	☉ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽
Piatek	30 g Hierony: D.	19 Trofyma M.	☽	☽ ☽ / ☽	☽ ☽ / ☽ ☽ ☽

Dla PP. Myślwych y Łowczych.
 Szoznać "zwieźgta," ciekawi czas generalnie wleđa, jakie zas kłonego dnia mogą mieć pole, ze znaków polożonych niech się miarkują. ☽ pole dobre, Wiekzych zWierzarz, mnięszych zas ni zle, ni dobre znaczy ☽ zle ogólnie ☽ zle wiekzych, ni zle, ni dobre mnięszych, ☽ ni zle, ni dobre wiekzych, dobre mnięszych, ☽ dobre ogólnie ☽ ni zle, ni dobre wiekzych, dobre mnięszych ☽ ni zle ni dobre ogólnie ☽ zle wiekzych, ni zle ni dobre mnięszych ☽ dobre ogólnie. ☽ dobre wiekzych, ni zle ni dobre mnięszych, ☽ ni zle, ni dobre wpolnie. ☽ ni zle ni dobre wiekzych, dobre, mnięszych.

KALENDARZ ROKU PANSKIEGO M. DCC. XXXV

X.	OCTOBER	PASZDZIEKWIJA	Ma	Dni
Miesiące	Święta Polskie	Święta Ruskie	Bięgi	Aspekty, Wybory
Śobota	1 a Remigja: Bis	10 Eustasia Plakia		Qamiana Powietrza, Pełnia Październik, 7 oraz
40.	Wspan. a wezmia łozko zwoic	Math: 9,		Zacmienie D. 1, 5, 2, m, 37, 2 połnozy, Zimny
Niedziela	2 Bł. 18. Kojan	11 Bł. 19. po Siojse		niesteczny czas, czyz
Poniedziela	3 c Kandyda M.	12 Jofy. Episkopa		sto się deszcz zufa,
Wtorek	4 d Francis. Jk. M.	13 Zach. Ioanna		Od dnia 5, miezna, się
Szroda	5 e Placyda M.	14 Stefły Wucy:		ogoda z choynymi de-
Czwartek	6 f Bezonk M.	15 Lufkozny M.		szczami.
Piatek	7 g Brygt. Wdo:	16 Wp. Joan. M.		
Śobota	8 a Pelagij połu	17 Balystrak M.		
41.	Krozestaf slygi swoie aby wezwali	Math: 22,		Ofiat. Kwad. Październik
Niedziela	9 Bł. 19. Kojan	18 Bł. 20. po Siojse		D. 9, 5, 9. m. 14, rano,
Poniedziela	10 e Zuyep: z Turk:	19 Kereafa Drep:		Odciepia się, gorę po-
Wtorek	11 d Wlacy: Dan:	20 OATOWY		goda bierac 10, 12,
Szroda	12 e Marzymiliana	21 Polkozny Boch		15, 17, 19, Wiatr z de-
Czwartek	13 f Daniela M.	22 Rypryan Ep		szem mieyscami 22,
Piatek	14 g Fortunaty	23 Wemisa Tre:		gami,
Śobota	15 a Ladwy Teressy	24 Jerostek Epif		
42.	Bł. wieziaki krolik korego, Syn	Ioannis 4:		Now. Listopada D. 16,
Niedziela	16 Bł. 20. Kojan	17 Bł. 21. po Siojse		5, 4, m, 2, 3, połnozy,
Poniedziela	17 c Florentyna	18 Stomy Apof:		wieker wielki gromot
Wtorek	18 d Lukafy Ewan:	19 Serba y Wsk:		deszcz mieyscami grad,
Szroda	19 e Piotra Alban:	20 Pielachyl Mat:		18, 19, Wiatr. deszcz
Czwartek	20 f Dze S Woy:	21 Jakowa Apost:		daley 22, czestze po-
Piatek	21 g Deszule Dan:	22 Eulampya M.		gody z chmurami.
Śobota	22 a Rordult Dan	23 Sisypt Anob:		
43.	Miey czerpliwość niacenna	Math: 15,		Pierw. Kwad. Listopada
Niedziela	23 Bł. 21. Kojan	24 Bł. 22. po Siojse		D. 23, 5, 6, m. 33, Wie-
Poniedziela	24 c Wlacy: Op:	25 Berra y Dagtho		czorem, Wierzano, zi-
Wtorek	25 d Chryzanta	26 Natanya M.		mo, pochurno, dzy-
Szroda	26 e Ewary: Pap:	27 Kofyma M.		sko, malo pogody, 28,
Czwartek	27 f Wigilia z Pof:	28 Kofyma M.		zimny deszcz swiatram
Piatek	28 g Symo: y Ju:	29 Wyl. Prorożk		mieyscami z sniegiem.
Śobota	29 a Mreysak B:	30 Zubi Ewange		
44.	Odanycie 1edy Co 1st Cesarzkiego	Math: 22,		Pełnia Listopada D. 32,
Niedziela	30 Bł. 22. Kojan	31 Bł. 23. po Siojse		30, 5, m. 18, 2 połnozy,
Poniedziela	1 c Wigilia z Pof:	2 Artemia M.		Deszcz przepada,

Rybakom y po Rzekach, Ieziorach Zowiacy.
 Ryby, zamieci najlepiej w tych znakach. Pomiernie zas w tych znakach
 Apotekarzom y konserwuiacyom ziela.
 Najszkodliwiejsze ziela bywaia, ktore rno z bierdza pod tym znakiem.
 Osobliwie przed wschodem slnca, pod czas dobrych aspektow.
 Ogrodnikom y Oraczom, siac, sadzic, y fczepic.
 Znak dobry dla kwiatow, Sadzic y szczepic dobrze, dobry dla ziol przesadzania.

KALENDARZ ROKU PANSKIEGO M, DCC, XXXV,

XI.	NOVEMBER	LJSTOPAD	Ma	Dni
Miesiące	Święta Polskie	Święta Ruskie	Bięgi	Aspekty, Wybory
Wtorek	1 d Wlacy: Op	11 Jaryna Drep		Ofiat. Kwad. Listopada
Szroda	2 e Dzień Zaduszny	12 Jwercita Epi		D. 7, 8, 5, m. 4, 2 poł-
Czwartek	3 f Cezaryl M:	13 Jakowa Apost:		nozia. Deszcz zimno
Piatek	4 g Raro: Bero:	14 Mreysak M:		wiat, 5, 6, 7, 8, 9, 10,
Śobota	5 a Wsebiego.	15 Mreysak M:		11, 12, 13, 14, 15, 16,
45.	Panie Cerka moia dopiero skonala	Math: 9,		
Niedziela	6 Bł. 23. Kojan	16 Bł. 24. po Siojse		
Poniedziela	7 c Florentego B	17 Nestora M:		Ofiat. Kw: Listop:
Wtorek	8 d c. Koronator	18 Terentya M:		D. 17, 18, 19, 20, 21,
Szroda	9 e Theodora W	19 Anastasya M:		22, 23, 24, 25, 26,
Czwartek	10 f Respiculsa	20 Zimowa M:		27, 28, 29, 30, 31,
Piatek	11 g Marcin B:	21 W. JEMWY		
Śobota	12 a Marcin P:	22 Kozmy y Lami		
46.	Podabne jest Krolestwo Niebieskie ziarnu gorczyzno.	Math: 19,		
Niedziela	13 Bł. 24. Kojan	23 Bł. 25. po Siojse		
Poniedziela	14 c Theodora M:	24 Aleksy M:		Now. Grudnia
Wtorek	15 d Leopolda Ju	25 Joannita Prc:		D. 1, 2, 3, 4, 5, 6,
Szroda	16 e Marcella M:	26 Salaktona M:		7, 8, 9, 10, 11, 12,
Czwartek	17 f Salomet Pan:	27 Pawla Jpow:		13, 14, 15, 16, 17,
Piatek	18 g Romana M:	28 Jerona M:		18, 19, 20, 21, 22,
Śobota	19 a Elsbety Dco:	29 Bobor Michal		23, 24, 25, 26, 27,
47.	Odnyrzye obrzydzenie spulchzenia	Math: 24,		
Niedziela	20 Bł. 25. Kojan	24 Bł. 26. po Siojse		
Poniedziela	21 c Otiar: P:	25 Eusty y Olin:		
Wtorek	22 d Cecyli P, W:	26 Wiktora M:		
Szroda	23 e Felicyaty,	27 Joanna Mkof:		
Czwartek	24 f Iana od Krzyz:	28 Ioanna Zbor:		
Piatek	25 g Bazyly P:	29 Zuzy do Rada:		
Śobota	26 a Ptoera Alexyly	30 Jura Pof:		
48.	Będa znaki na Sloncu y Kiezcen	Lucy 27,		
Niedziela	27 Bł. 26. Kojan	31 Bł. 27. po Siojse		
Poniedziela	28 c Ruffa M:	17 Zeyhorta Epif:		
Wtorek	29 d Wigilia z Pof:	18 Romana M:		
Szroda	30 e Andrzejka Jp:	19 Wacława M:		

Najlepiej siac kwiaty, y kistki zadzic dla drzewek, dobry sadzic y szczepic, lub
 wykopywac w ziemie Ogrodowe y insze rzeczy. Okulowac, okraszowac, y przesadzac
 Orzenka, dobry do wykopywania drzewek y przesadzania. Dla lasowosci y kwiatow.
 do kultywacji, okraszowania, sadzenia, sadow y ogrodow dobry. Orac od Nowiu do
 Pełni, najlepiej nawozic od Pełni do Nowiu, nasamym zas Nowiu nie zycz.
 Architekrom y Budownikom.
 Najwialsze jest drzewo, od Dnia 22. Listopada, do 22. Sycznia, pod tymi znakami
 spuszczone ze pnia, 10m pod tymi dobrymi znakami, Fundamenta zakladac
 od czas tych znakow wybornie.

KALENDARZ ROKU PANSKIEGO M, DCC, XXXV,

XII, DECEMBER GRUDZIEŃ Na Dni

Miejsce	Święta Polskie	Święta Ruskie	Bieg D.	Aspekty Wybory	Odmiana Powietrza
Czwartek	1 g. Maryja: Diak	20 Prokla: Arch.	☉ / ☽	☉ / ☽	4, 5. Deszcz z śniegiem y wiatrem.
Piatek	2 g. Hilary: Diak	17 Wawel: P. B.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Sobota	3 g. Jan: Kawał	12 Gilmont: P.	☉ / ☽	☉ / ☽	
49.	Gdy wyszedł Jan w więzieniu, Mathai 11.				
Niedziela	4 g. W. 1. Barbara	18. 19. po G. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	Ostat: Kwad: Gwiz: D: 7, 8, 9. z połnoy. Wiatr dusy śniegiem y deszczem przetrza 11. deszcz z śniegiem 12. Wiatr z śniegiem mroz w nocy. Inie pogodnieysze.
Poniedziałek	5 c. Grata: Mecz	24. J. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Wtorek	6 d. Mik. J. J. B.	25 Alimenta: P.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Sroda	7 e. Wigil: Ambro:	26 Alimpta: Stob.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Czwartek	8 f. Poczta: P. M.	27 Jafowa: Per.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Piatek	9 g. Gorgont:	28 Stefana: M.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Sobota	10 a. P. M. Loreta: M.	29 Paramona: M.	☉ / ☽	☉ / ☽	
50.	Postali Żydzi z Jeruzalem. Kapłany Ioannis 1.				
Niedziela	11 B. 1. 3. Damate:	30 W. 1. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	Now: Stryznia D: 14. g. 2, m. 57. rano. Wietrzno y pomieżano nastawisz wypogodzi się, nie co od ciepłi, wnoy przymrozki, 18. Śnieg z wiatrem.
Poniedziałek	12 c. Synesego: M.	1. G. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Wtorek	13 d. Lucy: P. M.	2. Awakum: M.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Sroda	14 e. Eucharist:	3. Sofona: Prozo.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Czwartek	15 f. Wszech: B.	4. Warwary: M.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Piatek	16 g. Albiny: P. M.	5. Sawy: Prepo.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Sobota	17 a. Łazarz: B.	6. S. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	
51.	Rok 15. panowania Tiberjusza, Luca 3.				
Niedziela	18 B. 1. 4. J. J. J.	7. J. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	Pierw: Kwad: Stryznia D: 14. g. 2, m. 57. rano. Wietrzno. Śniegu się spodziewać trzeba, mroz zaś się może dougiarć się krzepi 20, 27. Śnieg obfity albo deizg. Inie dni pogodne.
Poniedziałek	19 c. W. J. J. J. J.	8. P. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Wtorek	20 d. W. J. J. J. J.	9. S. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Sroda	21 e. Tomasz: P.	10. M. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Czwartek	22 f. 30. Mecz: M.	11. D. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Piatek	23 g. W. J. J. J. J.	12. S. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Sobota	24 a. W. J. J. J. J.	13. S. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	
52.	A słowo Ciałem się. Scaio. Ioannis 2.				
Niedziela	25 B. 1. 5. J. J. J.	14. J. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	Pelnia Stryznia D: 19. g. 2, m. 58. z południa. Nietak mrozno jak po-ehumno, śniegiem przu-izac Rok zakonczy...
Poniedziałek	26 c. G. J. J. J. J.	15. S. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Wtorek	27 d. J. J. J. J. J.	16. A. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Sroda	28 e. J. J. J. J. J.	17. D. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Czwartek	29 f. Tomasz: Kawał	18. S. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	
Piatek	30 g. S. J. J. J. J.	19. M. J. J. J. J.	☉ / ☽	☉ / ☽	

Pielgrzymom, w drogę iadacym y przeprowadzaiacym się.
 Te znaki słońca ☉ ☽ ☉ ☽ ☉ ☽, Przeprowadzać się z miejsca, na miejsce, pod czas tych znakow dobrze, ☉ ☽ ☉ ☽ ☉ ☽.
 Kawalerom y Kupcom,
 Zenic się pod czas tych znakow dobrze ☉ ☽ ☉ ☽ ☉ ☽, Kupować zaś y przedawać dobrze ☉ ☽ ☉ ☽ ☉ ☽.
 Pieniędzy nabydź, lub pożyczć czego,
 Edmity czego chcesz nabydź, pod czas znakow tych ☉ ☽ ☉ ☽ ☉ ☽,
 Przestoga, Lunacy, kradz, etc. Aspekta wczórno napisano są do roznych rzeczy przeszkoda. Gdzie się raz raz w kalendarzu, raz poraz znak jeden kładzie, lepiej jest zacząć drugiego dnia.

PRAKTYKA

GEOGRAFICZNA y ASTRONOMICZNA

w ktorej
 Raritates osobliwsze, y rozne Ciekawosci dziwne, z świeżey
 obserwacyi poważnych Authorow,
 Na Rok Panski MDCCXXXV.
 Z KOMPENDIOWANE.

Publica Natura domus, his contenta tenetur
 Finibus, amplectens pontum terrasq, iacentes,
 Stellarumq, Choros, S. Mundi flammea tecta.

P A R A E N E S I S
 O czterech Elementach, y całym Nibie!

§ I.
 Wzrostek Swiatła, według Ptolemeusza, Pytagoresa, Arystarcha,
 Archimedesá, y inszych Astronomow.

DLa zrozumienia Diskur. Sfery Xiężycy, na ktorej Miesiac
 su dalszego wiedziec nay odprawuie bieg swoi: po tey
 wprzod potrzeba, iż Zie zaczyna się sfera Merkuriusza, da
 miá z wodą, w poyszrod Swia. ley Wenery, ieszcze wyżej Słoń
 tá stoi, w około Ziemi Powie- ca, Marsa, Iowisza, a z Planc
 erze, nád nim Ogień elemento- tow naywyżej Saturna:
 wy, aż pod samę Swerę Xięzy- Plánety zaś mają cudowne
 ca rozciągają w cirkul. Wyżej swoje obroty, niżej wyrażo-
 ognia, zaczyna się Nicbo, od ne. Nád Sferami 7 Plánetow,
 (1) jest

teft Niebo z Gwiazdami (kto-
re w nocy widac) nazwane Fir-
mamentem. Wyżey niego są
dwa krzyżtalowe Nieba Aplā-
nes Imieniem, przez ktore ko-
łysz się Sfery, od Poludnia na
Polnoc, y od wchodu do zacho-
du Słońca *Motu trepidationis*. Ie-
denaśta nad niemisferą najwyż-
sza, zowie się *Primum Mobile*,

Hac est Natura series

Vertitur; & Mundum

4. *Elementow lokacya.*

Ziemia, Woda, Powietrze, y Ognista Sfera,
Asiey Xędyca niasy Element zadržera.

7. *Plānety Sfery.*

Do nich, z Plānety Oblak ma. Kędyz Merkury

S. II. *Ná czym*

Zle powieda, kto mowi, iż
Swiat ná niczym stoi, ponieważ
rá cała Máhiná, ná mocy Bo-
skicy y prezencyi tego wspieranie
ktory jest tam wszędy, kędy się
Swiat z najwyższemi Sferami kō-
czy, y oprócz tego nie zmiernie
daley; tak iż rozum Angielski
y ludzki pomysleć nie może, kę-
dyby nie było prezencyi Boskicy.
A zatym, jako sam bez pomocy
wszelkicy, cały Swiat stworzył,

ktore obraca Sfery od Wcho-
du do Zachodu, przez 24. go-
dzin zupełną odprawuiąc cyrku-
lacya. Dwunaste Niebo zowią
Theologowie *Empyreum*, to
jest Niebo ogniście, gdzie się
znayduie principalna P. BOGA
rezydencya, Aniołow, SS. Pan-
skich y Dulz zbawionych;
mieysce, zgoła

sec Orbis in Orbem

Celestis flamma coronat.

Weaus, Słonce, Mars, Iowisz, y Saturn ponury

Wyszych Sfer pozycya (ty,

Firmament zaś, y Niebios dwa iasne krzyżata-

Z Najwyższ; pod sam Empir aż wyguremaly,

Swiat stoi, y Ziemia

tak też do kōserwacyi iego, ni-
kogo nie záżywa. Ze zaś cała
Ziemia jest ciężka, tak iż ná zá-
dną stronę bydz podniesiona
nie może; dla tego naturalnie w
szrodku Nieba y Powietrza stoi;
iakoby zawieszona nieupadając.
Albowiem przeciwko icy było
by naturze, gdyby się z mieysca
swego, ná którą stronę umknęła:
gdyżby musiała pomknąć się w
gorę, to jest bliżey Nieba, z kto-

rey kolwiek strony na bok um-
knawszy się, ponieważ w koło
rownie otacza ją Niebo: Zadna
rzecz zaś, nie może się samá ru-
żyć w gorę, ktora jest ciężka.
Dla czego, gdyby przez moc An-
gelską pod Niebo ziemia wy-
niesiona była, a potym spuszczo-
nana: wielkim impetem lecąc

ná swoje mieysce, tamże stanę-
łaby, gdzie teraz stoi, nie się ná
żadną nie umknawszy stronę.

Rebus inest eundis uirtus Magnetica,

namq;

In magnum nos tota trahit natura stu-

porem.

(bis)
Reg trzyma swiat stworzony przez samego słoń-
Zostaje wyżey Nieba, nád Niebem, y w Nie-
bie.

Z natury Ziemia stoi w szrodku, idk stała,
Albowie mema mieysca, gdzieby upaść miała.

G E O G R A P H I A

To jest pomiarkowanie Cyrkularney długości y Sferyczney Szer-
kości Ziemi. Item głębokości y miąższości tężże &c.

S. I. O Wielkości ZIEMSKIEJ.

Ziemia jest okrągła, lubo nie
doskonaley Sfery, mając ná fo-
bie doły y gory: tak iako grano
pieprzu, ktore lubo jest chro-
powate, iednak okrągłym ná-
zwac się może, mając do Sfe-
ry podobną figurę. Przeto A-
stronomowie y Geografi, ob-
serwuiąc elewacyą Osi Niebie-

skiey doćiekli, iż uiachawszy
Polo Arctico, ad Antarcticam,
Mil Niemieckich 15. niższe jest
elewacya Gradusem iednym: z
kad poznali, iż mil 15. ná zie-
mi, są rowne iednemu graduso-
wi, ktorych ma w sobie najveię-
kszy Cyrkul ziemski 360. z tad
tedy wyrachowali, że jest

Ziemskiey Sfery, to jest Terraquei Globi;

Circumferentia albo Cyrkularna długość, - (Polskich 5400.

Mil zwyczajnych - - - - (Włoskich 21600.

Głębokość, aż do szrodku ziemi Mil - - (Polskich 860.

(Włoskich 3440.)

Głębokość od nas przez środek ziemi aż do Antypodów Mil --- (Polskich 1719 y poś Włskich 6880.

Szerokość Sferyczna Mil kwadratowych, (Polskich 9288000. to jest czworobocznic \square (Włskich 148608000.

Mięszość, to jest grubości w sobie, Mil kw. (Polsk: 2501560000. bicznych, albo sześćcio graniastych (Włsk: 170403840000.

Lubo tak wielka jest, pomiezo- dnego punktu, w drobności na y wyrachowana Ziemia, re- swoisy, iak koniec igły. Tak tpektę jednak najwyższej Ste- nauczaia wszyscy Astronomo- ry, żadney prawie nie ma wiel- wie Geografii, y Filozofii.kości, ale jest tylko nákrztałt ie

S II.

Jak wiele cala Ziemia záważyc moze. tow 65; 923; 634, 426, 652; 872, 385, 072, 000.

Chocz żaden na szalę wziąć zie- *Forerus in Virid. Philos: disp: de mechani. n. 47. rachue fun-* mie nie może, są jednak ktorzy *tow 897, 564, 914, 385, 714; 285, 714, 285, y pol.* tacy wagę zmiarkować, y nie od- *leśt są jednak kalkulacya, bār-* rzeczy tentowali, przez propor- dziey ciekawa, iak skuteczna, cya mniejszego ciężaru ná fon- dla wielkich meátow Ziemiških: ty wyrachowawizy *kamieni, y wody.*

Simon Stevinus libro 3. Statica rachue ziemi funtow 2, 400, *Taka machina Sniata; punkcik przecin;* 000, 000, 000, 000, 000, *(Niebá* 000, 000. to jest Dwa Millio- *Coś jest Krolestwo? Państwo waznye porzeczá* *Coś Działość? Starystwo? albo wiek? (włosci* *Coś pieniądz? coś są Człowiek w swojej uo-* ny, cteryktoć Sto tysięcy, trzy- *mości?)* kroć następujących millionow.

Mersennus de Ver. Rachue fun-

*Terra pila similis, nullo fulcimine nixa,
Aene subiecto, tam graue pendet onus:
Ipsa volubilitas vibratum sustinet Orbem,
Quia premet partes, angulus omnis abest. Ovid:*

CZTERY CZESCI SWIATA

EVROPA, AZYA, AFRYKA, y AMERYKA.

Przed potopem niebyło żadne- zya: *Jafet* wziął Europeę, *Sem* go podzielenia ziemie lat 1656. *Azya*, *Chamowi* zaś dostała się aż gdy zostało się trzech Sy- Afryka. Czwartą Część Amery- now Noego, *Sem*, *Cham*, y *Jafet*; we 101 lat po potopie sta- ką, wynalazł *Columbus* Mathe- nęła między niemi exdywi- matyk: o czym niżej pod A- meryką.

S. I. E V R O P A.

1. Nayw hornieysza Część świata, dla Szkol, Rycerstwa, Stanow, Religii, nazwana imie niem *Europy*, Agenorá Córki Krolá Libijskiego; ma w sobie długości, od Promontorium *Caco de Vincente* Hiszpanii, aż do *Océanu* Połnocnego mil Polskich około 900. Szeroko- ści zaś, od *Peloponezu* Promō- torium *Tenarus*, do Promonto- rium *Rutubas*, mil 500. Pol- skich.

2. Figura ná Máppie repre- zentuie miciaká Dámę stroyno ubraná, iako *Golnitrzins* lib. 2. *Comp: Geog: w tych wierzách* wyraża.

*Hispanus Caput est, eū Belgice Gallia cervix
Pelusq; est; Latū dextra, globus Siculi.
Cervici magna est obversa Britannia, Svecā
Palma sinistra, Dano limite claudis humum.*

*Discedit medium maior Germania ventrem,
Cuius in umbilico terra Bœma iacet.
Pannoniam dextrū femur, Illiriq; si istrum,
Et Polonos Prusios Masoviosq; refert
Tibia dextra Mysos Superos castrūq; Getarum,
Livonas & Litavos tibia laeva nectit. (unus
Cum oracis Maurisq; Dacis pes exhibet
Bulgari m; partem Kussidos alter habet.*

3. Respektem pozycyi Nie- bá, leży Europa w 2. y 9. *Cli-* ma, inter 10. & 20. *Parallelos,* *cis tropicum Cancrī & Arcticiū* *circulum.* Dzieli się od Połno- cney strony *Mari Hyperboreo*, to jest martwym albo lodowa- tym *Morzem.* Na Zachod od *Ameryki*, *Mari Atlantico*, Za- chodnim *Morzem.* Na Połud- nie od *Afryki* *Mari Mediter-* raneo, Szrodziemnym *morzem* Ná Wschod od *Azyi* dzieli się *Archipelago*, to jest *Egeyskim* *Morzem;* daley *Hellepontem,*

Pro-

Propontidem, Bosphorem Tráckim, Mari Euxino, Bosforem Cymmeryjskim, Ieżiorem Meotis, Rzeką Taney, aż do Miásta Týy; z kąd prosta biorąc linią do brzegu Fluminis Obij; a zaś Rzeką aż do Oceanu Połnocnego, kończy się gránicá.

4. Europá ma w sobie Imperium 2. Zachodnie y Wschodnie, to jest Cesarzkie y Tureckie, lubo nie całe. Trzecie przydaie Cluverius introd: Geogra: lib. 2. C. 1. Połnocne Imperiū, to jest Rosyjskie. Krolestwa są te: Hiszpania Francya, Polska, Dania, Czechy, Węgry, Neapolis, Sycylia, Anglia, Skocya, Nowergia, Szwecya, Słowacy, Rakusy, Orda, Moskiewscy y Perokopsy Tatarzy. Arcyksięstwo 1. Austryackie. Wielkie Xięstwa 2, Litwa y Hetruria. Rzeczpo-

APOGRYF o Zwyczajach EUROPEJSKICH.

Hispanus,	Gallus,	Teuto,	Italus.	atq;	Polonus,
Constans,	inconstans,	fidus,	avarus,	inops,	
Splendorē,	mores,	promissū,	lucra,	superbum,	
Quarit,	commutat,	servat,	accervat,	agit.	

Hiszpan świąteczny, dba o splendor,
Francuz odmienia manier wzory,
Niemiec obietnic rad dotrzymuje,

spolitych kilka; iaká jest Holladya, Helwecya, Wenecya, &c. Xięstw wszędy ma bárdzo wiele, iako Saxonia, Prusy, Kurlandya, Pomerania, Lotharyngia, y insze prawie niezliczone.

5. Wyspy Europeyskie zowią się te: Ná Oceanie, Anglia Skocya, Hibernia, to jest Irlandy, Orcades, Hebrides y insze pomnieysze przy Anglij leżące. Ná Morżu szkod ziemnym, Maioryka, Minoryka, Sardynia, Korsyka, Sycylia, Malta, Korcira, Cefalonia, Zaint, Kreta, Mitylene, Negropont, Lesbarg, Chios, Cyclades, y insze nie zliczone ná Morzu Egejskim.

6. Mantery w Europie różne, wedluk Krolestw w zwyż wyrażonych: krotko lecz sztucznie niektory Poeta napisał,

Włoch obciwy szuka, w czym profestuje,
Polak nie moźny, nspañiałey miny,
Sicie po świecie chwalebny czyny. (zme)

7. Ięzyków w Europie 4. pryncypalnych, Laciński, Grecki Niemiecki, Słowiański, z których pochodzi inszych wiele. Z lacińskiego Włoski, Francuzki, Hiszpanski, Z Neimieckiego Szwedzki, Duński, Angielski, Nowergii, Belgow, Z Słowiańskiego Ruski, Polski, Czeski, Dalmacki, Moskiewski. Jest y inszych wiele, iako Turecki, Tatarski y Kozacki, Węgierski, Finow, Wołoski, Inflantzki, Kurlandzki, &c.

8. Aerya w Europie przez Rok odmienna wedlug swego czasu. W Hiszpanij, Włoszech y poblizszych krajach, bárdziej ciepłe, niż zimne powietrze: tak dalece, iż gdy u nas mroz wielki, tam letnio bywa, osobliwie w Hiszpanij od mrozu nic się nie psuje, gdzie też dla klemencyi Niebá, mało szkodliwych znáyduie się bestyi. We Włoszech, podczas Lata zbyteczne goráco. W Rzymie, po przedmieściách aerya nocna bárdzo szkodliwa w Czerwcu, Lipcu y Sierpniu bywa, tak iż kto

by tam spał ná ten czas, w Málinę zapada. W Anglij, ciepleysze powietrze, iak w Iderlandzie y Szlązku. We Francyi ieszcze ciepleysze. Zgoław Anglij, tak laskawe Niebo, że ludzie rzadko choruią, wiecy, iako po sto lat żyjąc: w Londonie iednak dziwne zaśmrodzone powietrze hutnemi dymami, gdzie różne mineraly topią, z kąd wiele dychawic, kaszlow, suchot, w támeicznych ludziach. W Paryżu, chociaż aerya czysta, błotem iednak smrodliwym, ktorem ulice conczyszcantur, dziwne zarázona. W Węgrzech, powietrze nie zdrowe, osobliwie przychodniom ná ziemi sypiającym, nie bezpieczne mnoży choroby, wdzień letnie, w nocy bárdzo zimne. W Wiedniu, częste deszcz y humory nie zdrową aeryą rodzą. W Sycylij, Ostre y ziadliwe powietrze, tak iż zelazozepredko zepsowác moze, y srebrne naczynia w kros czaręnością przeiác. Między Kandyą y Grecyą ná Wyspách Egejskich

geyskiego Morza, od Kwietnia do Października deszcz nie idzie, wiecie zaś często wiatr połonny *Boreas*. Od Października do Kwietnia często idzie deszcz, z południowym wiatrem. W *Sardyni* powietrze nie zdrowe, zaraźliwe, dla gor wysokich, które wiatr zdrowy od Septentrionu odpędzaia.

S II. A S I A.

1. Przed tym miała nawzięćsza prerogatywę, iż w niej naród ludzki najwprzód się rozkrzewił, obyczaje y pobożność kwitnęła, CHRISTVS PAN także narodził się y umarł, Kościół Boży najpierw ufundowany y wiele sławnych Monarchij, Afrytyjska, Babilońska, Perska, y Medow, kwitnęły. W niew S. Ziemia została y Ray tam był, iak nauceia: z niej nauk wiele y ięzykow swoje początki miała.

2. Ta Część świata jest położona na Wschodniej stronie, mająca wielkość tyle, iak Europa y Afryka razem. Długości

iey między Hellepontem y Malaką, mil Polsk: 1300. szerokości mil 1220.

3. Od Połnocy, ma za granicę Ocean połonny: od Wschodu, wschodnie morze *Som*: od Południa Indyjskie: od Zachodu zaś Czerwone morze, y odległość albo *Isthmum*, między Czerwonym, a morzem Szrodziemnym: z tamtąd daley dziel się morzem Fenickim y *Egeu*, Propontidem, leżiorem *Maeotis*, Rzeka *Tanais* y *Obius*, aż do morza połonnego.

4. Dziel się Azja na 7 części. Pierwszą ma Imperium Turckie. 2. Państwo Perskie 3. Indyja. 4. Krol Chński, 5. Wielki Chan Tatarski. 6. Bardzo wielkie Państwa Moskiewkie, Tatarom pograniczne. 7. Wyspy na Oceanie w koło Azji.

5. Wyspy Azyatyckie, na Oceanie Indyjskim maia *Ceylon*, w ktorej 9. Krolestw, y *Maldynę*. Wyspa zaś *Sumatra* ma 8. Krolestw, Potym *Jawa* większa y *Jawa* mniejsza. Na

Ocean

Oceanie Chńskim jest *Bornea*, w korzenie obfitująca; *Moluká* z 5. Wyspami S. Filippa, Iapońskie &c, w srebro y perły bogate.

7. Obyczajow w Azji, nawięcey Pogańskich, różne Idolá czczących, osobliwie Plánety y Gwiazdy: mało prawdziwey Religij znayduie się.

8. Ięzykami gadaią rozmaite, Turckim, Arabskim, Perskim, Indyjskim, Chńskim, Tatarskim &c. Które niciaką maia w sobie konnexya.

9. Według pozycyi Niebá, różnie Azja rozłożona, dla czego nie iednakowe ma kwalitatywy. Około Czerwonego Morza tak kraie gorące, iż podczas lata, w wodzie leżą ludzie, Kupcy tylko w nocy iarmarki maia. W Wschodniej Indyi podczas Kwietnia, Maia y Czerwca, nieznośne goraca: w Listopadzie, Grudniu, Styczniu y Lutym mało co zimna: inszych Miesięcy ustawiczne deszcze. Tamże jest Gora *Gates*, na ktorej z iednej strony Zima, a z

drugiej Lato. W Krolestwie Putanij, zaczyna się Lato od Lutego, kończy się w Październiku. W *Arabii*, goraca nieznośne. U *Indow* Orientalnych zima zaczyna się na końcu Kwietnia: na wyspach *Filippińskich*, przez cały Rok trwa ciepło, od zkonczenia Maia, przez 3. lub 4. Miesiace ustawiczne deszcze. Na Wyspach *Sumatry* y *Jawy* tak zdrowe powietrze, iż tam ludzie bardzo długo żyia bez żadney choroby, y tylko słabość zdrowia, maia za karę Boską występku iakiego, dla czego chorzy gdzie mogą, chowaią się, a tak mizernie bez poratowania umieraią.

S III. A F R Y K A.

1. Afryka jest na południe położona *intra Tropicos*, prawie pod najgoraczą Niebá Częścią, maiać od połnocy Szrodziemne morze: Od Zachodu Zachodnie *Atlanticum*, y Murzyński Ocean: Od Południa Indyjskie morze, z ktorej strony przeciągiem Murzyńskiego Isthmu przyległa do Azji, w

Tis

Triangul położona na krztałt fercá.

2. Długości naywiększey od *Cabo Verde*, aż do *Cabo Gwarda* Promontorium, má mil Polskich 1156, szerokości od *Fretum Herkulesowego*, albo *Gadytańskiego morza*, do Promontorium *Bona Spei*, mil 1148. dla czego málo się różni od długości.

3. W Afryce dawne narody znajdowały się te: Egipt Cyreneycki, Afryka mnieysza, Tryglodytów y Garamantów Krolestwa, Numidya, Maurytania, Getulia, Libia, Arabia Troglodytanska y Murzyńska Ziemia. Teraz dzieli się na 7. Części: Egipt, Barbarya, Biledulgeryt, Sarrę, Nigrvtanią albo Murzyńskie Krolestwo, Abisynów y Murzyńską Ziemię; ktare Państwa częścią trzyma Turczyn, częścią *Seryf*, częścią Krol Hiszpański y inși Krolowie. Wielkie zaś miejsca dla upału Słońca, niezmiernych piasków, strasznych węzów y licznemi kupami szkodzących bestyi, zostają

puště, niegdzie tylko ziemia znayduie się zyzna: dla czego bardziey wielka, iak ludna iest Afryka.

4. Wyspy Afrykańskie na Zachod są: *Zakotorá*, *Madagaskar* *S. Laurentego* z inszemi wielu. Z drugiey strony są: *Hesperides*, *Gorgades* &c. Przeciwno Maurytanij iest *Insul 7. Fortunata*, nazwane szczęśliwemi, przedtym kanaryjskie, gdzie cukier rodzi się nayprzednieyszy. Ku północy iest *Madera* Wyspa y innych wiele.

5. Obyczaje y tam Turckie oprócz *Ioannitów*, gdzie znayduie się Chrześcianańska wiara, y po niektórych miejscach Egiptu: mowa Turcka y Arabska iest w zwyczaju tamże.

6. W Zachodney Afryce, dla upałów wielkich ludzie bez koszul chodzą. w *Gwinei* przez Kwiecień, May y Czerwiec prawie ustawicznie deszcz z grzmotami y nawalnością, o który czas zima iest u nich: przez Lipiec, Sierpień, Wrzesień Wiosna: w Październiku, Listopadzie y

Gru-

Grudniu, Lato: w Styczniu, Lutym y Marcu, leśień. Tamże około traktu *Sierra Lion*, tak zdrowe powietrze, iż tylko w starości, albo zabici umierają ludzie: w Egipcie pod czas Stycznia y Lutego Wiosna: Lato zaczyna się od Marca, kończy z Sierpniem: leśień w Wrzesniu, y w Październiku: Zima w Listopadzie y Grudniu odprawuie się. W szrodku *Maiá* doskonale żniwo: na początku Czerwca *Nyl* rzeka wylewa, maceruiaca swoią zyznością pola. Zgoła biorąc Afrykę całą, po częściach, zawsze świeże fruktá y każdego prawie Miesiaca żniwo, wynaleść się może.

S IV. AMERYKA

1. *Ameryka*, przedtym Europejskim ludziom nie wiadoma była aż R. P. 1492. o który czas, *Genuiński Christophor Columbus* sławny *Mathemátyk*, za powodę *Kastylijskiego Krolá*, przez nawigacyą zachodniego Oceanu, naywprzod wynalazł ją, Potym *Wespruzysz* *A*

meryk Floreński lepiej ieszcze też kraie z lustrował y opisał, dla czego od Imienia iego zowie się *Ameryka*. Od niektórych zaś zowie się *Indya Zachodnią*, dla komparacyi obycajów w *Indyi Orientalney*: od inszych nowym nazwana *Swiatem*, dla tego iż prawie Europę, Azya y Afrykę wielkością przechodzi.

2. Taż *Ameryka* na Zachod iest położona, mając od *Wschodu* *Atlafowe morze*: od *Południa* *fretum Magellanicum*, od *Zachodu* morze spokojne: od *Północy* zaś lodowate morze.

3. Długości iey od *fretum Aniańskiego*, aż do *Magellanskiego* morzã mil Polskich 2400. szerokości między *Promontorium Cabo de Fortuna* y *Cabo de Breton*, mil Polskich 1300.

4. Dzieli się cała *Ameryka* na część północną, to iest *Mexikane*, y południową to iest *Peruviańc*, ktore części przeciąg morski dysternuie. *Mexikany* długości iest mil 1500. szerokości 1148. iak y caley *Afryki*.

ki. W części Zachodniej krá-
jei są niewiadome. W dru-
głej części jest Francya nowa,
nowa Hiszpania, nowa Grána-
da, *Virginia, Florida, Califor-
nia*. Ameryka Peruwiańska ma
długości mil Polskich 1000, sze-
rokości między w Schodem y
Zachodem mil 800. Prowin-
cya ma ná morzu 8. *Castella,*
Bogota, Peruvia, Chili, Chica,
Brazilia, Caribana, Guiana, y
Biquint. W Szrodku zaś, *Ama-
zonja, Aqvan, Picora, Moxoi,*
Uram y Charcas znayduie się.

5. Około tey części Wysp
leży wiele, godnieysze są te: *Hi-
spaniola, Cuba, Jamagica, An-
tilla,* to jest Kámerkańskie wy-
spy ku wschodowi: ku Zacho-
dowi jest wiele inszych, ale dro-
bnych.

6. Południowa Ameryka zá-
czyna zime od Października,
aż do końca Márcá: Látó od
Kwietnia aż do Października:
dla czego pół roku zimy, y tyleż
lata máia, bez wiosny y ięsieni.
W Ameryce Septentryonalney
dzdzyste miesiące od Máia do

Października: od Października
do Máia upał. W Prowincyi
Charkadzie naymrocznieysze czá-
ty od Máia do Września. W
Krolestwie *Chili,* záwsze áeryá
jednákowa. konserwuiąc nádrze-
wach liście y w polách zielo-
ności: tamże wiosná zaczyna
się w Sierpniu, trwa do Listo-
pada &c. W nowej Hiszpanij,
przez 9. Miesięcy, ustawicznie
prawie deszcz idzie z grzmo-
toż y ná wyspie *Gorgon,* zacza-
wszy od Września.

S V.

Subpolárne kráie! *Arctica* &
Antarctica.

Subpolárne Swiátá Części
znayduia się 2. jedna z nich le-
ży pod cyrkulem północney o-
si Niebieskiej, y zowie się *Ar-
ctica*: druga pod cyrkulem po-
łudniowey ośi Niebieskiej ná-
zwána *Antarctica.* W Arktyce
są Państwa te: *Gróenlandya,*
Fryslandya, Islandya, która zo-
wía *ultima Thulen, Spisberg* to
jest nowa ziemia R. P. 1594.
dopiero z lustrowána. Wysp

ná

szę miejscá, bo od wewnę-
trznych ogniw odlegleysze,
y tam się kleykością wapo-
row zsiadaią, podobień-
stwem wołku ná zimno wy-
sadzonego.

2. Te tedy humory y wa-
pory, według miejscá spo-
bego tak formuią się: z nich
Kryształ się robi, iákie są dia-
menty Czeskie y Węgierskie;
kiedy więcey znidzie się hu-
moru, niż waporu czystego; y
dla tego są miękksze, tak iż młot-
kiem łatwo zkruszyć ich może.

3. *Diament* jest różny, we-
dług własności swoich, które
w nim są te: 1. *Twardszy* od
kryształu, kiedy má moc wię-
kszą y subtelnieyszą do zsię-
nia się. 2. *Czystszy y świetniey-
szy,* im z czystszej pochodzi
Materiy, to jest z suchszego
miejscá, nie blisko błotá; dla
czego ná skalách, dáleko pię-
knieysze *Diamenty* rodzą się.
3. *Iáśnieyszy,* im twardzieyszy,
dla tego, iż *catoptryczny* má
swiátlá refrakcya.

4. *Wielkość y figura* ich we-

F

dług miejscá gdzie się formu-
iá, y materiy. Podobnym tak-
że sposobem insze kamienie
rodzą się oprócz koloru, który
ich materiyá różnie maceruje,
według miejscá tinktury z kąd
pochodzi, albo gdzie zlewa się:
y tak

4. *Karbunkul* między insze-
mi kamieniami má prim, który
lubo jedney jest materiy, iak
y *Diament* Czeski, iednak dla
koloru po białym naywyższego
in supremo gradu, má więk-
zá dáleko estymacya: albowiem
do rozrzarzonego węglá, zá-
wsze má nie zgáste podobień-
stwo, y dla tego á *Carbone,*
zowie się *carbunculus.*

5. *Gágatek* jest także ogni-
sty, cudownych własności, albo
w Niem woda polany pali się po-
ki go oliwá nie ugási. O sukno
potarty, kłii do siebie letkie
obiekta, iáko zdiebla y plewy.

6. *Szmaragdy,* wielkie także
máią prerogátywy, 1. iż rekre-
iuiąc, náprawuią oczy. 2. Iż
zdáleká bardzo może ich wi-
dzieć, dla reperkusy promieni
swoich.

fwoich na powietrze bliżkie. 3. który czerwony. *Ametyst* Różne reprezentują w sobie figurę, dla tego iż na kształt zwierciadła, mają naturę. &c.

7. *Beryllus* podobny do szmaragdu, nie tak zielony jednak prezentuje się, albowiem ma kolor pomieszany z niebieskim; dla czego lubilerowie, sześćć graniasto akomodują go dla lepszej światła reprezentacji.

8. *Turkus* jest sokiem ultramarynu naturalnie tynkturowany gdyż się tam rodzi, gdzie y przednie farby niebieskie: a ten przy chorym mieniu się y blednie, co pochodzi z delikatności koloru, który nie znośi zarazonego ciała waporow.

9. *Rubin* gdy się rodzi, najprzód biały jest, po tym czerwienie powoły, poki się w krwawy kolor nie odmień: dla czego czasem po części znajduje się biały, albo błękitny, według materii soku, z ktorego się formuje.

10. *Hyacynt* mniej ma astry-macyi, który zółknicie, więcej

który czerwony. *Ametyst* fioletowego koloru, im twar-dziejszy, tym droższy. Przeci-wko piranctwu, obadwa poma-gają.

11. *Chryzolit* kożdy zowie się kámién, który jest przezro-czysty, a iak złoto szli się; co pochodzi z soku nazwanego *crocus ferri*. Ma w sobie tę di-ktinkę; iż kiedy jest trochę zieleniawy, zowie się *Chryso-phrasus*; kiedy żółty iak *Topa-zius*.

12. *Szafirowy* kámién, jest nakształt Niebieskiego koloru, tę cudowną mający naturę, iż gdy się zrobi dymienicá, okry-śliwszy nim, więcej się nie-szerzy, ale na tym miejscu sta-nie cyrkuł, iako obrączka smo-łá obłana.

13. *Onyx, sardius, y sardonix*, mają do siebie podobny kolor y naturę. *Onyx* jest czarniawy, na kształt polerownego rogu: *Sardius* takiz lecz czerwieni-awy, na kształt czarno skrwa-wionego mięsa, z kąd ma y swoje denomi-

denominacya. *Sardonix* obu-
dwu razem w kolorze nasła-
duje.

14. *Achatek*, ma w sobie róż-
nego koloru linijki, które natu-
ralnie drzewka, rzeki, zwie-
rząt y inrze figury reprezentu-
ją. A te w nim pochodzą od
różności materii heteroiczney;
figury zaś albo kazusem, albo
sztuka lubilerska wyrażone.
Pragnienie gási w usta włożo-
ny, dla naturalney oziębłości.

15. *Iaspis*, ma różne specy-
miná, według swoich kolo-
row, najczęściej jednak zielony
jest: ten zmacerowany wodą,
albo włożony w wodę, reper-
kusyá słońca czyni ognistá,
dla tego iż weny má w sobie
krwawé, a taki jest najdroższy.
Item krew płynącą zastanowia,
dla swoiey zimności naturalney

S XI.

Ocean y Morze &c.

1. Ocean jest zgromadzenie
wod w wszystkich największe
z ktorego iako ze zródła wszę-
dy po ziemi rozchodzą się
Rzeki, rozlewają się morza y

inrze wody: te zaś gdzie z O-
ceanu wrywają się szczupley
między brzegi, nazywają się

Freta, to jest odnogi morskie:
gdzie szeroko, między róż-
nemi brzegi; nazywają
się *Sinus*: iako naprzykład mo-
rze Bałtyckie pod Gdańskiem,
między Pomeraniá, Daniá,
Szwecyá, Liwonjá, y Prusami.

2. Ocean jest ieden, który
miejskami nazywają morzem,
od przyległego Narodu, kraiu,
albo inzney circumstancyi ro-

żnie denominując, łacińskimi
albo inzemi językami: iako to

morze Połnocne *Mar del Nort*,
morze Południowe *Mar del*
Zur z Hiszpanská &c: *Mare*
Scythicum, ktore oblewa kraie

Tatarskie: Morze Indyjskie, od
Indyi, Perskie od Persyi, Arab-
skie od Arabyi &c: oprócz Ká-
spyjskiego morza, ktore lubo

nie ma widomey z Oceanem
kommunikacyi, *meatami* ie-
dnak podziemnymi z Oceanem

schodzi się, y temiż różnymi
strony odchodzi.

3. Ocean jest po częściach
tak

F 2

tak iako y ziemia okragley fi-
gury, w koło na swoim miej-
scu między brzegami wylany:
zkąd poznać przez nawigacya,
iz oddalających się od brzegu
okrętow, co raz mniej widać,
tak dalece iz daley ieszcze, same
tylko żagle, a na ostatek nic
obaczyć nie można, chociaż by
z naywiększey wieży, przez
naywybornieyszą perspektywę.
Dla tego iz *tuberositas*, to jest
gurzyłość wody morskiej,
między spektatorem, y okrętem
nie pozwala, zastępując swoją
wypukłością okragłą maszy
ławirujących y okręty.

4. Głębokość. Oceanu do tych
czas nie jest wynaleziona wię-
kszą nad milę, gdzie go tylko
sznurami zbrodzić mogli; inż
mieysca są daleko głębsze, inż
zaś mniej. Generalnie iednak
naygłębsze mieysce *Hydrogra-*
phi tak wielkie naznaczają, iak
naywyższe gory: gdyż tyle w la-
ło się między brzegi wody, pod-
czas rozdzielenia morza od zie-
mie, przy stworzeniu Swiata; ile
wymulily ziemie, z ktorey tak

wielkie gory powstały na ten
czas; iak wiary godni piszą Au-
torowie: więcej iednak daleko
wodą zabratą powierzchu zie-
mie, niżeli kędy mieszkać mogą
ludzie, tak dalece iz mieysca,
na ktorych są tak wielkie Pań-
stwa, nazywają się większemi
tylko, albo mnieyszemi wy-
spami.

Scylle Charybdy y Syrtes.

Nazywają się mieysca lawi-
rującym nie bezpieczne; albo
dla skał morskich y niebezpie-
cznych zakrętow, albo dla
mieysca płytkiego, gdzie okrę-
ty na piasku grażną: y tak gdzie
z gory iak w przepaść morska
leci woda, zowią się te miey-
sca *Charybdes*; gdzie zakręt jest
niebezpieczny, zowią się *Scylla*,
gdzie zaś wyrzuca okręty na
piasek, zowią się *Syrtes*; z kąd
owe przysłowie: *Incidit in*
Scyllam, qui vult vitare Charyb-
dum. Albowiem na tych miey-
scach często się trafia, iz z ie-
dnego wypłynawszy, na drugim
giną.

Lasy

Lasy Morskie!

Znaydują się lasy koralowe
na dnie pod wodą morską ro-
snące, gęste y wysokie, tak dalece,
iz wierzchołkami swoimi ply-
nącym okrętom przeszkadzają;
z ktorych wszelkie koralie ro-
bią; osobliwie w Erytrejskim
morzu, jest ich bardzo wiele;
dla czego nazywa się czerw-
nym morzem, dla ich kolotu.

Perlyak się w Morzu rodzą?

Znaydują, się w morzu kon-
chy, to jest na kształt żółwia
spoione skorupy, ktore dziwną
natury ordynacyą, wychodzą

na wierzch morza pod czas po-
gody, y otwierają się, biorąc
w siebie upadającą rosę, z kto-
rey zawiezują się perły przez
czas nie iaki zostające w kon-
chach, a potym dostałe rodzą
się y upadają na dno: Gdy
zaś burzy się morze, na brzegi
wyrzuca ich z piaskiem. Inż
są pięknieysze, ktore z czystzey
pochodzą rosy: podleysze, kto-
re z kalisley: więktsze, im kon-
cha znayduie się więktsza, lub
starsza: gdy zaś długo zatrzy-
mują się w konchach, grębnieją
y starzeją się, dla czego rugi
częstokroć mają.

Niektore ciekawości Astronomiczne.

1. Iak daleko do Nieba? widać rachuię 12040000. To
Odpom. Iz do nayniżzey jest mil. 12. Millionow, 40.
stary Xiężycą, mil. 51. Ty- Tyficy. Na wierzch zaś te-
fięcy, y sześć set, rachuię go Nieba, rachuią ieszcze wię-
Tychu. do naywyższego zaś cey. Owozgoła Tychu Brahe
Eumametu, gdzie Gwiazdy wielki Astronom pisze, iz

Do Xiężycy jest Mil. 51. Tyficy 6. set.

Do Merkuryusa - 9. kroć, 89 tyficy, tyleż do We-
nery y samego Słońca.

Do Marsa 1. Million, 5. kroć stotyficy, 700. mil.

Do Jowisza - 3. Milliony, 4 kroć 31 tyficy, 400.

Do

Do Saturna - 9. Millionow, 73. tysięcy, mil Polskich
 od ziemi, y to jeszcze kiedy się przybliży ku ziemi.
 2. Iak wielki który Planetę Odpow. iż
 Xiężyc jest mniejszy 42. razy niż cała ziemia.
 Merkuryusz mniejszy 19. razy.
 Wenus mniejsza - 6. razy.
 Słońce większe - - 140. razy niż cała ziemia.
 Mars większy - - 13. razy.
 Jowisz większy - - 14. razy.
 Saturnus większy - 22. razy, lubo się tak małe widzą,
 dla wysokości.
 Najmniejsza zaś Gwiazda na Firmamencie, jest tylko
 3. razy mniejsza, iak cała ziemia.
 Największa Gwiazda tamże imę Magnitudinis, 68. ra-
 zy jest większa, niż cała ziemia.
 Wszystkich Gwiazd. pospolicie liczy Ptolameus 1022.
 do których od ziemi rachuje Tycho, 12. Millionow, 40.
 Tysięcy mil Polskich.
 Szerokość zaś najwyższego Nieba wylicza Clavius przezony 15.
 tysięcy, 540. millionow, mil zwyczajnych.
 3. Wiele który Planetę ubieży Odpow. iż od Zachodu prze-
 ciwko wschodowi opacznie, na swojej sferze, za iedne godzinie Xię-
 zyc ubieży 445. mil. Merkuryusz, Wenus y Słońce 710. mil. Mars
 572. Iowisz 208. Saturnus 220. Od Wschodu zaś, do zachodu zaświe-
 co minuta, Saturnus ubieży ze swoją sferą 39600. mil. Iowisz 14980.
 Mars 6550. Merkuryusz, Wenus y Słońce 4320. Xiężyc 225. mil.
 na iedne minute.
 4. Cały Zodyak, Xiężyc obieży w koło, przez dni 27. y godz. 8.
 Merkuryusz przez dni 365. y godzin 6. Wenus y Słońce przez
 1. Rok cały, Mars przez Rok, dni 322. Iowisz przez 11. lat y dni
 314. Saturnus przez 29. lat y dni 160. Gwiazda zaś na Firma-
 mencie, nie undzie tylko 1. gradus przez 72. lat, iakich w całym
 zodyaku 360. ten iednak gradus 1. na Firmamencie, ma w sobie mil.
 209840. Od Wschodu zaś codziennie na iedne minute, uleca też Gwia-
 zdy 52555. mil. przy aq-uatorze, co się w rozumie ludzkim ledwo
 pomieścić.

PRKTY-

P R A K T Y K A

ASTROLOGICZNA, NA ROK PANSKI 1735.

Z Gwiazd wyrozumiána.

Epigramma o Cirkumczyzi IEZUSA Pana.

Co jest iże krwią groziś, na znak boim,
 Ktory Authorem zostaićś pokoin.
 Znać iż Ogirodem nazymas się Boże!
 Na nowe Lato kwitnież w krowawie roże.

S. I.

O panującym Planecie y konstytucyi Roku.

Iż najmocniejszy przez ten lucye obfitująca, ma bydź nie
 Rok zostaić Saturnus y po nim stąteczna; długo iednak zimną
 Iutrzenka: więc iego uznaię trwające, wielką cześcią mro-
 bydź Panem, y socyufkę zow y śniegow obiecuią;
 pomieniona: ktorzy generalny ktore upadną miejscami wiel-
 temperament Roku zwykli kie.

do wilgoci zimney nakłaniać,
 nie pogody częste sprawuac,
 a za tym Rok mokry.

Zawsze z Saturnem Wenusy rzadzenie.

Jako Starożo z młoda orzelenie.

Ten się kemości, tu zaś często płacze,

Ten chory sęka, ona śpiwa skacze.

Walatby drugi pomylimować zęby,

Niseli z iaka siadać w darcie wstęby.

Cztery kwartaly Tegorożne.

Zima. Zaczęta dnia 22.
 Grud. g. 1. m. 18. z poño.
 częścią w śniegi y mrozy, czę-
 ścią w pogody, a na czas rezo-

G2

Wiosna Dnia 21. Mar. g. 3.
 m. 7. z pońocy zacznie się;
 ktora ma bydź generalnie mo-
 kra y zimna z częstymi wia-
 trami, nie bez gradow poro-
 znych miejscach.

Lato. Zacznie się D. 22.
 Czerw. g. 2. z pońocy, także
 powiększey części mokre, z na-
 walnicami y gradem, A lubo
 upały nie kiedy panuią, zimne
 iednak nocy y dni niektore na-
 wiaiają się. Sierpień pogodniejszy,

Jesień

Jeſień zacznie ſię D. 23. Wrzeſnia g. 3. m. 19. z połu-
dnia, z którą wczynie zimno
zawita z ſlotami, lubo zaś
w październiku y Liſtopadzie
na czas odciepli. zgoła deſzcze
y ſloty znaczne, mgły czę-
ſte, zimna y niepogody, w tey
Jeſieni.

*Przemiana wioſnā y lato y zima,
Odmiany zadney na ſumieniu niema,
Poprawia ſukkie, łataſz kozuch, bury,
A nie wſydzisz ſię zeſz enozę wyzuſy.*

Woda y Ogień.

Mars na wioſnę po Mia-
ſtach y wſiach ognie wznieca,
do czego y trzodek Paździe-
nika ſkłonny. Powodzie tego
roku częſte, oſobliwie z po-
czatku y na koniec wioſny:
w Jeſieni takze z częſtych de-
ſzczow: dla czego nie iednemu
wzbozu y ſienie mokry Rok
zaſzkodź, bliźsze wod pozy-
ſki bezpracy zbieraiąc. Deflui-
tacye maia bydź ſzczęśliwe,
byle w pokoju. Chmur wiele
y nawalności z grzmotami;
na powietrzu, o co y w domu
nie będzie trudno.

*W iſcie by drugā rādā utopila,
Grzmi, ſzumi, chuczy, gada nazbyt ſłā,
Kto ſię odzegnāc tey chmury nie może,
Bierz ſię do wioſnā, zawniay nieboże:*

O zdrowiu y Chorobach.

Saturnus nie ktore choroby
wznieca, iako to w zimie, na
wioſnę y pod ieſień, qvartan-
ny, kathary, kāzle, paraliz, y
dla defluxyi humorow z gło-
wy, gardła bolenia, czy wizo-
dy po rożnych mieyſcach. Do
łożnych chorob na krztałt po-
wietrza, między poſpolſtwem
prawie przez cały rok ſkłonno.
Kroſty czyli oſpy na wioſnę
panuią.

*Łodny bydź z inſze Doktorem,
Bo ſobie radzi y chorim.
On umrze, ign ſukceſſia,
Wprzod wezmie zā karācya.*

Uroazay polny y domowy.

Chociaż, na wioſnę pieknie
y obficie pokaza ſię zbożā;
częſciā iednak czas mokry, y
nawalnice, częſciā zimno y
grady, ſzkodę w urodzaiach y
fruktach czynią. Po gorkach
przecię lepsze zboża, nizeli
nizinach: około wody mieyſc
wylewaiących ſiac nie rzyczę.
Sierpień do zniwā pomocą
będzie

bedzie trawy na wioſnę y
chwaſtow wiele. Rożnego
drobiazgu y zwierzat dla wy-
gody y pożytku ludzkiego
płodność: myſzy w Jeſieni wie-
le. *Specificē* zas urodzaię na
7. lāt. w przeſzłym kalenda-
rzu opiaſałem.

*Wdyſmy Marſowc zaſilzyli grādy,
Cęg Panie gina trzody y oſady. ic,
Niechay przynaymniey, ziemia nie ſzānky-
Ktora y dobrych y złych ſuſtentnie.*

Dni do ſiania dobre.

*w Marcu 8. 9. 17. 18. 23. 28. 31.
w Kwietniu 2. 4. 5. 13. 14. 15. 23. 25. 29. 30.
w Māiu 2. 3. 11. 12. 14. 21. 27. 28. 30.
w Czerw. 8. 9. 17. 18. 23. 24. 35.
w Wrzeſn. 1. 7. 8. 13. 14. 15. 24.
w Paździer. 4. 5. 10. 11. 12. 13. 14. 21. 22. 25.
w Liſtopa. 1. 7. 8. 9. 10. 18. 19.*

Dni do ſzczepienia dobre.

*w Kwietniu 2. 9. 16. 23. 29. 30.
w Māiu 6. 7. 13. 14. 20. 21. 27. 28.
w Wrzeſniu 1. 7. 8. 13. 14. 20. 21. 27. 28.
w Październiku 4. 5. 10. 11. 17. 18. 24. 25.*

O Woynie albo Pokoju.

Woyny bārdziej na inte-
reſsach y ludzkiey polegāia wo-
li, nizeli na Gwiazdach. Co by
iednak zā opinia była; w tym
Roku? informuią Niebā obie-
cuiąc na zimę uſpokoienie; w
rządach publicznych ſzczęście
z chwālā y pociechā: Religy

H

tranquillum ſtatum: w doſtā-
pieniu Honorow ſzczęście:
zgoła czas wesoły y pożyte-
czny ominuią Aſtra. To tylko
niecierzy, iż ſię zas na wioſnę
Mars z dziedzicznego Domu
wybiera, y panuiący Saturnus
ſedycye ſiecie: baiecznych wie-
ſci doſyć o poſtrachach y woj-
nie. zaczym day P. Boże żeby
ſię na ięzykach ludzkich ſkon-
czyło, nie na głowach.

*Tak ſobie P. Bog z nami poſtepuie
Iāk Orzāł ktory naywyzę gornie.
W Słońcā upale ſprabowānſzy coſis
Dzieci do gniazdā, chociaż ſłepę znosi*

Zacmienie Xiężyca.

Iedno tylko zacmienie Xię-
zyca, na Horyzoncie naſzym
przypada, D. 2. Paździe-
nika w znaku Barānā. Początek ie-
go g. 1. m. 20. z połno. ſrzo-
dek g. 2. m. 43. koniec g. 4. m.
5. Potrwa całe zacmienie g.
2. m. 45. zacmi ſię Xiężyca
większa połowā od południo-
wey ſtrony. Skutki iego nie
przygadā, aź za dni 260. to
ieſt od 16. Czerwcā w przy-
ſzłym Roku 1736. dla czego
teraz nie opifuia ſię.

Oprocz

Oprocz tego, dwa razy cmić się będzie Słońce, to iest D. 22. Kwietnia y 13. Pazdzierniká. Iest Xieży D. 6. Kwietnia, te iednak zámienienia nie będą widziane, ná naleznych Hori- zontách,

§ II.

*Sukcessa niektórych Prowin-
cyi y Miast.*

Mala Polska y Krákw.
Zima bez nieprzyiáciela, y
owżem affektem małżeńskim
kontentuię, z ochotami czę-
stymi y weselami, *Wiosna*
przyczynia zysku y choroby.
Lato plotki domowe y sam-
siedzkie czyni; podnawia ieden
drugiego, dla czego przybywa
więźniow. *Jeśień* niezłe tak-
ze sukcessa znaczy. Strzedz się
potrzebá w nápiętych interes-
sach przewrotności: ludzie
choruią. Wstyczniu, Lutym,
Czerwcu, y ná początku Lip-
cá, w Pazdzierniku y Listopa-
dzie, zycze rewizyá kominow
uczynić.

*Nie czas sánować, iedolis sáe zrobił.
Nie czas się uczyć, gdy Inspektor pobit.
Zábiegáć ztemu, czas zawsze lepiej ci,
Radci by wymkńnal Wilk, gdy by mógł
z siccí.*

*Wielka Polska, Gniezno y
Poznań.* *W zimie* niezdro-
wych czasow doznáte, między
ktoremi mieżzáją się śmierci;
cholera y práwa między sam-
siádami. *Ná wiosnę* lubo insze
sukcessa szczęśliwe, w interes-
sach iednak niedarzy się: ogień
y cholera. *W Lecie* progno-
styki nie złe. *Pod Jeśień* strzerz
Boże ná cudzy chleb nie po-
trzebnych Gości. Od połowy
Lipcá, do więkzey połowy
Sierpniá, y w Grudniu ognia,
się strzedz.

*Odwaga gromi, nie liczna gromada,
Rozum, nie język y nie proza zwadá.
Nie trzeba być żołnierzem wysięcy,
Lepszy Lew ieden niż dziesięć zaięcy.*

Marowszc y Warszawa.
Dobrze się tu powodzi w zimie
Domatorom. *Wiosna* iednym
nábycie fortuny, drugim u-
szczęrbek znaczy. *W Lecie*
Vrzędy y Honory odmieniają
się: Magistraty różne przeci-
wności znoszą. *Jeśień* zdro-
wie deklaruje, y dobre począ-
tki: nie ieden się pożywi z
sukcessy, zgoła cały ten Rok
y dálej ma być fortunny y
urodzay;

urodzayny: Pełnia iednak
Marca, 1. Kw: Czerw. począ-
tek lata y Jeśieni, z Now. Li-
stop. Duchownym sprzeciwiá
się prawem y cholera. Od 1.
kwad. Listop: aż do 1. kwad.
Grud. czas nie zdrowy pogrze-
by częste y pojedynki Ognia
się strzedz, przez Stycz. do
połowy Lute: ná koniec Mar-
z początku Kwiet. y Czerw:
ná końcu Sierp. y Wrzes. w
szrodku Paz. y Grud. także;
o który czas cholera do pra-
wá nie iednego wzbudzi.

*Już Palustrantom, moncom y Iuryście,
Czas teraz chleba uiał oczyniście.
Ieh Professya kokosza się stać.
Co gdaeze tydzien, á urodzi idie.*

Prusy y Gdansk. Zima po-
żytki tuteyżym obywatelom,
lepsze ominuie. Peł. Stycz:
Ost: kwad: Lute: y 1. kwad:
Mar: nie zdrowa. Na Now:
Mar: lotrow się strzedz, szkody,
y ognia: ná Peł. kriminal,
sprawiedliwość. *Wiosna* prze-
ciwko Magistrátowi y Vrze-
dnikow, złych ludzi wzbudza.
Peł. kwiet. Merkatorom prze-
ciwna y nie zdrowa. Peł. Maiá

H2

nie foremnę drogi pó ziemi
y wodzie sprawuie. Od osta-
Kwad. Lute: przez Marz. y
kwie. ostroźnie z ogniem. *Lato*
śluby y weselá stanowi, bia-
ły plci dobrze się powodzi;
Now Sierp. y Peł. nie zdrowa.
Ná Now. Wrzes. strzedz się
szkody; w Lipcu y Sierpniu
ognia. *Jeśień* osobliwie dla
Magistrátow, Vrzednikow y
Panow, czas fortunny przy-
nosi. Na Now. Listop. strzerz
się domowych kłopotow.
Od 1. kwad. á osob. ná Now.
Grud. *contagiosy morbi* między
pospolstwem, daley zaś z ze-
psowania krwi y nie czystości,
pochodzące, rozmnarzają się.
Ná koniec Grud. ognia się
strzedz: insze czasy szczęśliwe
y dobre.

*Na włosku wisi ná kászczne sycie,
Iedney podległa ulowney kóbiecie,
Przez Greckie Marsa y Wenery boie,
Upadły mocne z Pergamami Troie.
Omnia sunt hominis scemi pendencia filoi
Ouid.*

*Wielkie Xieństwo Litewskie,
Wilno y Grodno.* Ná zimę nie
złe skutki w interessach mają:
sukcessya

sukcesya dostać się po z mar-
 Źey głowie, potym małzen-
 stwo stánowi. *Wiosna* począ-
 tki szczęśliwie promowuie,
 daley nie pocieszne *praambula*
 czyli nowiny; Duchownym
 przeciwności: na ostatek cho-
 lery wzbudza. Now Kwietnia
 y Ostat. kwadra z ostat. Czer-
 wca, nie zdrowa. *Lato* Ducho-
 wnych mortifikuie rozna, przy
 cholerze afflikcyą: nie pocie-
 szne nowiny, y podroze nie
 bezpieczne; po tym iedni się
 rzenia, drudzy chorują, in-
 szych sukcesya kontentuie.
Iesień znowu Duchownych
 infestuie: Od 1. kwad. Listop.
 aż do ostat. kwad. Grud. mno-
 żą się choroby: do pojedyn-
 kow ochota, Pożytki y uro-
 dzanie, zgodę y weselości, Io-
 wisz przez cały Rok y daley
 deklaruie. Przez Styczeń y
 Luty, nakoniec Marca, z po-
 czątku kwiet. y Czerw. na
 koniec Sierp. y Wrzes. y
 wśrzedku Pazdzier. ognia się
 strzedz.

*Gdy kto nie może dokuczyć wyższemu,
 Szkalnie y lży, chce zaszkodzić temu,*

Darmo imię myśli y serca niażdy,

Nie upłuszcze błoto złoty gwiazdy.

*Woiewodztwo Ruckie y
 Lwow. Początek Zimy* w zbu-
 dza choroby, do gniewow y
 ogniow inklinacya. *Na Wio-
 sne* Prawni zysk mają: biła
 plec dla nie spokojności sam-
 siedzkiej y domowej szkoda.
Na lato czas nie bardzo zdro-
 wy, lecz inŹe sukcesya pomy-
 ślne. *Iesień* Spokojniejsza po-
 zytki przynosi. Na Pełni Sty-
 cznia, od połowy Lut. y Mar.
 z początku Czerw. od połowy
 Lip. do trzeciej części Sierp.
 przed Nowiem Listop. y w
 Grudniu, cholery się strzedz,
 albo ognia; o który czas pa-
 nuie *Auri sacra fames.*

Chudy z iskierki jest kontent Honoru,

Możny nie kontent y zlicznego Dworu,

Cboż mu świat szczęścia przygodzi ukrycie,

Mato mu, cieŹszy się zebrał szelagiem,

*Woiewodztwo Lubelskie,
 Lublin y Zamość.* z przeszle-
 go Grudnia, ieszcze się śmierć
 między pospolstwem uwia, nie
 zdrowie przynosząc; w czym
 nas y cała Zima nie cieszy
 y początek wiosny. Pełnia
 Stycznia, komus nie spodziane
 substancyi,

ney głębokości lochy, wielkim
 impetem, tak dalece, iż aż
 drzeć musi ziemia y ruszać się
 poczęściach: dla czego gdzie
 się zapada, na tymże miejscu
 wylewa woda.

3. Ognie podziemne, czy
 około centrum ziemi znajdu-
 jące się; czy przez upał słońca
 w gorących kraiach, gdzie siar-
 czyste weny, zapalające się;
 sprawiają także trzęsienie zie-
 mie, przyśledźszy na takie
 miejsce, gdzie materya siar-
 czysta, lub wapniŹta, lub A-
 moniak, Chalun, Saletra, y
 podobne meteora ziemskie
 znajduią się; zapaliwszy ich
 materya, wielkie sprawiają po-
 ruszenie ziemi, przez impet,
 iako z armaty, czyniąc poty

wiolencyą, poki albo nie wyr-
 wa iakiej części ziemi, albo
 się nie tpała, lub inŹym spo-
 sobem nie ugałna: dla czego
 w cudzych kraiach gorących,
 y blisko morza, często trafia
 się trzeuenie ziemi.

§ IX.

*Wiele może bydź ludzi na
 Swiecie? Chrześcianow, Turkow,
 y poganow?*

1. Sławni Geografowie ze-
 brawszy na papier miejsca, y
 uczyniwszy z nich według pro-
 porcy *Hypotheses*, pewną li-
 czbę położyli ludzkiego Naro-
 du, która jest według Wege-
 liusza *speculi terrestris* C. 6. y
Zahna æcon. Orbi. tom. 2. 6.
 2. para 6. tak wyrażona,

W.

<i>Hispany</i>	- - - -	10.	<i>Millionow.</i>
<i>Francyi</i>	- - - -	20.	<i>Millionow.</i>
<i>Włoszech</i>	- - - -	11.	<i>Millionow.</i>
<i>Anglij, Szkocyi y Flanrdij</i>	- - - -	4.	<i>Milliony.</i>
<i>Niederlandzie</i>	- - - -	4.	<i>Milliony.</i>
<i>Szlazku całym</i>	- - - -	20.	<i>Millionow.</i>
<i>Słowiańskiej ziemi y Grecyi z wyspami</i>	- - - -	10.	<i>Millionow.</i>

E

Macedo-

Macedony, Turkach aż do Sztabulu y w Me-
zach - - - - - 6. Millionow.
Polszcze, Litwie, Pomeranij - - - - - 6. Millionow.
Dany, Szfeci, Nowergij Inflantach - 8. Millionow.
Liczy tedy w całej Europie ludzi, pomieniony Author
99. Millionow: w inszych częściach Swiata rachuje tak.

W.

Azji nymniej	- - - - -	500.	Millionow.
Afryce	- - - - -	100.	Millionow.
Ameryce	- - - - -	200.	Millionow.
Subpolarnych częściach	- - - - -	100.	Millionow.

Wychodzi tedy summa wszystkich ludzi 999. Millionow,
Za którą liczbę Zahn pomieniony kładzie 1000. Millionow.
2. Fournier Geograf. Orb. not. 7. to jest iż Azja jest 3. razy
1.1. cap. 13. taką czyni proporcya więkza niż Europa, Afryka 4.
Swiata, iako tej liczby 1. 3. 4. razy, Ameryka 7. więc jeżeli
Europa ma - - - - - 100. Millionow ludzi
Afryka - - - - - 200. Millionow.
Azja - - - - - 400. Millionow.
Ameryka - - - - - 700. Millionow, liczbę wynosi

A tak znaydowałoby się 3. Co zaś do Religij należy,
wszystkich ludzi 1500. Millio-
now, oprócz Subpolarnych
kraiow, ktorych nie zupełna
wiadomość, liczby determi-
nować nie może: dla czego
około 2000. Millionow ludzi
wszystkich znaydować się ma,
tak pomieniony Zahn konclu-
due loco citato.

3. Co zaś do Religij należy,
pisze Fournier pomieniony mo-
wiąc. Gdyby cały Swiat ziem-
ski rozdzielony był na 30 czę-
ści, z nich 5. części mają
Chrześcianie, 6. Machomeci,
19. Ethnicy, to jest Poganie.
Co jeżeli tak jest, o! iak
ieszcze wiele potrzebą praco-
wać

wać na prawdziwą katólicką wiele znayduie się Cherezyi,
Wiare? iak wielkie rzesze dusz y wzbrodniach umierających.
potępionych w piekle; kiedy Prawdę napisał Inuenalis Sa-
ieszcze y w Chrześcianach tak tyra 13.

Rari quippe boni, numero vix sunt totidem, quot
Thebarum porta, vel divitis Ostia Nili.

Prawdę y Virgilius 6. Aeneidos mowi.

- - - - - pauci quos aqus amavit Iupiter.

Máło wybranych, lub wezwanych wiele:

Wszędy się krzewi ciernie y badele.

Uciał Herkules iedną Chidrze głowę,

Aż siedm wyrosło na to miejsce nowe.

S X.

naturalna, mając inklinacya aż
O Antipodach, Centrum ku samemu Centrum na doł
Ziemi, y Piekła. upadac zawsze: dla czego pon-
i. Antypodowie, są ludzie, deribus librata suis nie wzru-
ktorzy pod nogami naszymi, szona stoi.
na drugiey stronie Ziemi, 2. Ciekawsze własności zie-
miejskaia z kąd swoje mają mi znayduia się te: imo gdyby
denominacya. Centrum zaś tak wielki loch był przez Cen-
ziemi, jest punkt wewnętrzny trum ziemi, aż na druga stronę
samego szrodku Swiata, w zie- do Antypodow, samym tylko
mi utaiiony nągłębiey, mając powietrzem napełniony; a że-
cy równą odległość wszędy by weń kto wrzucił kamień;
od cirkumferencyi Niebá; ten kamień leciałby aż do cen-
w około niego swoją miąższością trum ziemi; gdzie dobiegłszy
aż na wierzch, wszystkie Terra stanąłby na samym powietrzu
quei Globi wspierają się części, niewspierając się: gdyżby niżej
iedną część drugą odpierając nie miał gdzie upać, w gorę
od Niebá ciężkością swoją, też naturalnie ku Antypodom,

ze szkodką ziemi nie mogłby wylecieć. 2. Chociażby tak długą drabiną przez moc Anielską zbudowana była, żeby w tym lochu przestała na wylot przez centrum do Antypodów; a gdyby kto chciał, po niej spuszczać się, naturalnie nie mógłby przejść na drugą stronę, bez inżycy racyi oprócz samego centrum: gdyż tam spuszcza się (szedłby po drabinie na dół nogami, przyszedłszy zaś do samego centrum musiałby chyba iść do góry nogami, to jest z dołu od centrum na wierzch ziemi do Antypodów, po szczelkach teyże drabiny: czego dokazać nikt nie potrafi, chyba jakim sposobem przewróciwszy się na drabinie.

3. Dla czego zaś pod nami u Antypodów, y w koło ziemi zostający ludzie, nie do góry nogami, albo na bok chodzą? ale tak iako y my: bo w koło ziemi jest nad głowami Niebo, a pod nogami ziemia y centrum; ciało zaś ludzkie z ziemi stworzone, ma taką cięż-

kości inklinacyą, iak y sztuką ziemi, którą zawsze naturalnie na dół upada, jeżeli ma kędy. Dla tego y zwierzęta wszelkie, tak iako u nas, z miejsca na miejsce pomykają się, y drzewa wierzchołkami stoją do góry, nie korzeniami; y budynki, dachem ku Niebu &c: iż w sobie mają naturalną ciężkość

§ XI.

O Diamentach y drogich Kamieniach.

1. Diamenty y inżycie kamienia drogic, rodzą się z ziemi, albo na ziemi. Rodzay ich z humoru y waporu wydystilowanego pochodzi, tym sposobem: iż podziemne ognie, to jest wewnątrz ziemi zostające, zagrzewają ordynarynie ziemię y wodę, iako w Alambiku zmieszana w raz materya, którą przez humor czysty distilluje się, zagrzana wolno; wychodzą tedy humory z waporami, to jest z tłuściością ziemską pomieszane, iako potnieiaki, nawierzch między pory ziemskie gdzie są zimniej-

szc

substancyi nabycie przynosi; y kontrakty małżeńskie utwierdza. *Wiosna* ogień wzbudza, cholera y zwady, o possessyie dziedziczne, paszkwile nie iakie kalamnie y dishonor. *W Lecie* sunt bona mista malis, sunt mala mista bonis. *W Iesieni* przeszle trwają interessa. Od 1. kwad. Pazdzier. przez Listop. y Grudz. do chorob szkodliwych, cholery, y pojedynków skłonno; między ktoremi nie czyste na wiaia się affekcy. Nie tak w Marcu iako od połowy Lipca, a naybardziej w Sierp. y w połowie Grud. ognia się strzedz.

Venera zona, mox se zalem micni,

Ize na pogrzeb wyliczy z kieszeni.

Nie tak, ze swego przyiaciela straci,

Iak się wprzod za nie pogłowne zapłacił.

Wolyn Podole Kamieniec.

Z początku zimy strzedz się potrzeba ogniew, nie zasypiając grufek w popiele, dla interesow przykrych. Wyiawszy 1. kwad. Stycz: przez Luty do

Peł: Marca, często na zdrowiu szkodzącego czasu, inżycie sukcessa dobre. *Na Wiosnę* lożisz od chorob śmiertelnych bron: szanować iednak zdrowia potrzeba pilno, osobliwie podczas 1. kwad. y Peł: Kwiet: na Now. y Peł: Maia. w 1. kwad: y Ost: Czerw: Przez Kwiecień, cholera panuje y do ogniew skłonność, aż do Nowiu Czerw: który do wszystkiego dobrego pomocą będzie. *W Lecie* śaikawe Aspekty, na tuteysze zapatrują się kraie, czyniąc szczęśliwe miejsca odmienności: w Iesieni zaś choroby gorące panują po łożnych miejscach, za ktorymi pogrzeby nadchodzą. Od 1. kwadry Wrzes: strzerz ognia y cholery pilno, strzerz Boże kazusow, albo inkurysy, y lotrzykow.

Zawczasu sukac, y strofować rzeka,

Kogo do cnoty chcesz przynieść y chleba,

Nie czas choc w ten czas Professore radza,

Gdy komu mistrza na Kazusz prowadza.

ADRIANUS
ADRIANUS

PRAKTYKA GOSPODARSKA

kożdemu potrzebna.

Na wszelkie Robactwo polne. przydawali trozkę *litargyrium*; będzie dla szczurów trucizna. Zadne robactwo y insze bestyiki nie mogą szkodzie wszelkiemu zbożu; jeżeli zdechłe Raki rzeczne, przez 10. dni namoczyć w wodzie y nią skropisz ogród, albo pole.

Na Wroble y insze Ptaki. Vciekaj Muchy, skropiwszy zaden ptak nie zepluie wszelkiego zboża, jeżeli w takiejże wodzie namoczyć nasienie.

Na wszelkie Robaki w Domu. Wszelkie Robaki zdychają, jeżeli w słoney wodzie uwarzyć czosłku; y nią podłogę, y ściany zleisz.

Na wszelkie Robaki w Iarzynie. Capienice, Motzki, y insze insekta, nie szkodzą kapuście y wszelkim globiom, które 4. dnia po Nowiu są siane, albo sadzone: lub których nasienie iaki czas leży, w żółwiey skorupie: albo przy których blisko będzie posadzona miętka.

Na wszelkie Robaki sadowe. Wszelkie robaki na Drzewach giną, podkadziwszy ich rogiem ielenim albo racią kóz, korzenie liliowym, lub nawozem swinim.

Na Szczury y Myszy. Sok z cybuli wycisnąć, y z mięzgać z chlebem albo mąką,

przydawali trozkę *litargyrium*; będzie dla szczurów trucizna. Mytzy zaś z Domu uciekają, natypawszy im w dziury popiołu dębowego: zdychają od arszenu białego zmieszanego w mące.

Na Muchy, y Kamary. Vciekaj Muchy, skropiwszy mięysce wodą, bzu uwarzonego, albo kaliny: zdychają ustawicznie, od arszenu białego, z mlekiem lub wodą zmieszanego. Vciekaj zaś kamary, fiarkę, czarnuchę, lub swinim nawozem zakadziwszy.

Na Pchły y Mole.

Nic tak bardziey pchł nie wygania, jak odor czosłku, miętki, chmielu, uryny konskiej, y piołonu. Albo swieżym polejem łozko okadziwszy. Item czarnuchę, chebdem, y rutą. Jeżeli chcesz żeby się wszystkie do kupy zeszły: połoz szlachawy ziele, albo w miednicę nalej koziej krwi. Mole zaś nigdy nie pluje, skrzynię na pusciwszy olekiem jałowcowym. Albo włożywszy Boze drzewko, albo suchy piołun w pulzke miedzy rzeczy. Mole nie szkodzi mące, która na Nowiu mielona, osobliwie pod znakiem

IARMARKI

I A R M A R K I

Ważniysze, Ordynacyi Zamoyckiey, Miast poblizszych, y ktore wpisac obligowano, na Rok Pański 1735. wyrażone.

STYCZEN, Na Nowe Lato, w Iasłiskach Skład winny, w Iosefowie iarmark. Na 3. Krole w Toruniu, Wilnie, Przemyslu, Brodach, Stanisławowie y Tomaszowie. Na S. Agnieszce w Lwowie, Warszawie, Brześciu Litewkim Leżajsku, Szebrzeszynie y Piaskach Lubelskich. Na Nawroccia S. Pawła, w Zamościu, y Sandomirzu.

LUTY. Na Gromnicę w Lublinie, Samborze y Piaskach Lubelskich. Na Stawopolsku w Kaliszu Łowickim. Na S. Marci, w Piaskach Lubelskich, Na Nieszczęśliwym, w Poznaniu.

MARZEC. Na S. Józef, w Iosefowie y Turobinie. Na Federowic, w Tyśmienicy. Na Środo-polsku w Iarostawiu, y Zabnie, walny na eugi y konie. Na Białej Niedzieli w Miniku y Łowicku.

KWIECIEŃ. Na Kwietną Niedzielę, w Opotowie, Tyśmienicy y Piaskach Lubelskich. Na S. Wójcisz, w Onieźnie, Warszawie, Sokalu, Olyce, y Leżajsku.

MAY. Na S. Filipa y Iako, w Szebrzeszynie. Na S. 4. w Toruniu, Wrocławiu, Tomaszowie, y Piaskach Lubelskich. Na S. Georgia, w Wasyampolu. Na S. Stanisława, w Krakowie, Sędomiczu, y Warężu. Na Boże Wstąpienie, w Zamościu Leżajsku, y Piaskach Lubelskich. Na Boże Wstąpienie Ruskie, w Rubieszowie, y Troianowie pod Zytomierzem. Na Zielone Swiętki Polskie, w Lublinie, Piotrkowie, Zamościu Zabnie na eugi y konie.

CZERWIEC. Na S. Trójcę, w Toruniu, y Turobinie. Na Swiętki Ruskie, w Włodzimierzu, Międzyrzeczu, Łaszczowie, Drozhobryzy, y Tyśmienicy. Na S. Trójcę Ruską, w Olyce y Beresteczku. Na Boże Ciało w Grodku, Ianowie, Olyce, Wszędowic, Stanisławowie, Iosefowie, y Leżajsku. Na S. Wit w Krakowie, y Kaliszu. Na S. Jan w Wrocławiu, Stanisławowie, Iosefowie, Łowicku y Poznaniu. Na S. Piotr y Paweł, w Bzemyśniu, Żółkwi, y Turobinie.

LIPIEC, Na S. Kilián w Piaskach Lubelskich. Na S. Piotra Ruskiego, w Sokalu y na Otakach. Na S. Rozstancow, w Zabaie, na Rumaki y Cugi. Na S. Jakoba, w Piotrkowie y Szebrzeszynie. Na S. Alexy, w Łucku y Łęczycy. Na S. Itey, Proro, w Troianowie pod Zytomierzem, Mariampolu y Beresteczku.

SIERPIEŃ, Na S. Wawrzyniec w Tarnogrodzie, y Piaskach Lubelskich. Na Wniebowzięcie P. M. w Iarostawiu, Wilaie, Brodach, y Krasnobrodzie. Na S. Iacek w Turobinie. Na S. Bartłomiey w Łucku, Międzyrzycu Wiskim, Tomaszowie y Leżajsku. Na Różę S. B. w Drozhobryzy.

WRZESIEŃ, Na S. Idzi, w Łucku, Łęczycy, y Turobinie. Na Narodzenia P. M. w Zamościu, Chelmie, Olyce, Sandomirzu, Stanisławowie y Iosefowie. Na podwyższenie S. M. w Grodku, Troianowie y Piaskach Lubelskich. Na Wstąpienie w Rubieszowie y Tyśmienicy. Na S. Marcin w Zabnie. Na S. Michał w Krakowie, Łaszczowie Szebrzeszynie, Iosefowie, Poznaniu, y Troianowie.

PAZDZIERNIK, Na S. Franciszka, w Leżajsku y Piaskach Lubelskich. Na S. Iadwigę w Międzyrzycu Wielkim y Turobinie. Na S. Łukasz w Brodach y Tomaszowie. Na S. Szymona y Andry w Toruniu, Lublinie y Brodach.

LISTOPAD, Na Wszystkich S. w Piaskach Lubelskich. Na Dimitra w Warężu. Na S. Marcina w Krasniku Rubieszowie y Zamościu. Na S. Elżbietę w Sokalu, we Wrocławiu. Na S. Katarzynę w Zabaie. Na S. Iędrzej w Goraju, y Piaskach Lubelskich.

GRUDZIEŃ Na S. Barbary, w Turobinie. Na S. Mikolája, w Przemyślu, Międzyrzycu Wielkim, Łęczycy Iosefowie y Leżajsku. Na S. Mikulę w Warężu. Na S. Lucję we Lwowie w Poznaniu. Na S. Tomasz w Piaskach Lubelskich. Na Boże Narodzenie, w Pisku; y Troianowie pod Zytomierzem. Item Na S. Wstąpienie, w timas Miasieczku.

Academiarum

*Táblícá do nákrečania Zygarkow Wschodu y Záchodu
Praterent hora, Menses, labuntur 5 Anni,
Non tamen extremus, nos fugit ille Dies.*

	STYCZEN.		LUTY.		MARZEC.		KWIECIEŃ.		MAY.		CZERWIE.	
	Wschod.	Zach.	Wschod.	Zach.	Wschod.	Zach.	Wschod.	Zach.	Wschod.	Zach.	Wschod.	Zach.
1	7. 3.	53. 7.	30. 4.	10. 6.	33. 5.	25. 5.	33. 6.	25. 4.	40. 7.	20. 3.	38. 8.	2.
3	5. 3.	55. 7.	27. 4.	33. 6.	31. 5.	29. 5.	32. 6.	28. 4.	37. 7.	23. 3.	57. 8.	3.
5	4. 3.	56. 7.	24. 4.	37. 6.	27. 5.	33. 5.	28. 6.	32. 4.	33. 7.	27. 3.	56. 8.	4.
7	3. 3.	57. 7.	20. 4.	40. 6.	24. 5.	36. 5.	24. 6.	36. 4.	30. 7.	30. 3.	55. 8.	5.
9	2. 3.	58. 7.	16. 4.	44. 6.	20. 5.	40. 5.	20. 6.	40. 4.	27. 7.	33. 3.	53. 8.	7.
11	7. 59. 4.	1. 7.	12. 4.	48. 6.	16. 5.	44. 5.	16. 6.	44. 4.	24. 7.	36. 3.	52. 8.	8.
13	7. 57. 4.	3. 7.	8. 4.	52. 6.	12. 5.	48. 5.	12. 6.	48. 4.	21. 7.	39. 3.	52. 8.	8.
15	7. 55. 4.	5. 7.	5. 4.	55. 6.	8. 5.	52. 5.	8. 6.	52. 4.	18. 7.	42. 3.	51. 8.	9.
17	7. 53. 4.	8. 7.	1. 4.	59. 6.	4. 5.	56. 5.	5. 6.	55. 4.	16. 7.	44. 3.	50. 8.	10.
19	7. 49. 4.	11. 7.	6. 4.	6. 6.	0. 5.	6. 5.	6. 6.	58. 4.	13. 7.	47. 3.	50. 8.	10.
21	7. 47. 4.	13. 7.	3. 4.	7. 6.	5. 5.	6. 5.	4. 6.	58. 4.	11. 7.	49. 3.	50. 8.	10.
23	7. 44. 4.	16. 7.	0. 4.	11. 6.	2. 5.	52. 5.	8. 6.	54. 4.	8. 7.	52. 3.	50. 8.	10.
25	7. 41. 4.	19. 7.	4. 4.	15. 6.	5. 5.	48. 5.	12. 6.	51. 4.	7. 7.	55. 3.	51. 8.	9.
27	7. 38. 4.	22. 7.	11. 4.	19. 6.	12. 5.	44. 5.	16. 6.	47. 4.	7. 7.	57. 3.	51. 8.	9.
29	7. 35. 4.	25. 7.	17. 4.	23. 6.	18. 5.	40. 5.	20. 6.	44. 4.	7. 7.	59. 3.	52. 8.	8.
	LIPIEC.		SIERPIEŃ.		WRZESIEŃ.		PAZDZIER.		LISTOPAD.		GRUDZIE.	
	Wschod.	Zach.	Wschod.	Zach.	Wschod.	Zach.	Wschod.	Zach.	Wschod.	Zach.	Wschod.	Zach.
1	53. 8.	7. 4.	27. 7.	33. 5.	20. 6.	40. 6.	18. 5.	42. 7.	17. 4.	43. 8.	0. 4.	10.
3	54. 8.	6. 4.	30. 7.	30. 5.	24. 6.	36. 5.	22. 5.	38. 7.	20. 4.	40. 8.	2. 3.	58.
5	55. 8.	5. 4.	32. 7.	28. 5.	28. 6.	32. 5.	26. 5.	34. 7.	23. 4.	37. 8.	3. 3.	57.
7	57. 8.	3. 4.	35. 7.	25. 5.	32. 6.	29. 5.	28. 5.	34. 7.	27. 4.	33. 8.	6. 3.	55.
9	58. 8.	2. 4.	38. 7.	22. 5.	34. 6.	26. 5.	32. 5.	32. 7.	30. 4.	30. 8.	6. 3.	54.
11	0. 8.	0. 4.	42. 7.	18. 5.	38. 6.	22. 5.	37. 5.	23. 7.	33. 4.	27. 8.	7. 3.	53.
13	1. 7.	59. 4.	45. 7.	15. 5.	42. 6.	18. 5.	41. 5.	19. 7.	36. 4.	24. 8.	8. 3.	52.
15	3. 7.	57. 4.	49. 7.	11. 5.	46. 6.	14. 5.	45. 5.	25. 7.	39. 4.	21. 8.	9. 3.	51.
17	5. 7.	55. 4.	53. 7.	7. 5.	50. 6.	10. 5.	49. 5.	29. 7.	42. 4.	18. 8.	9. 3.	51.
19	8. 7.	52. 4.	56. 7.	4. 5.	54. 6.	6. 5.	53. 5.	33. 7.	45. 4.	15. 8.	10. 3.	50.
21	11. 7.	49. 5.	0. 7.	5. 5.	58. 6.	2. 5.	56. 5.	37. 7.	48. 4.	12. 8.	10. 3.	50.
23	13. 7.	47. 5.	4. 6.	5. 5.	58. 7.	0. 5.	56. 5.	41. 7.	51. 4.	9. 8.	10. 3.	50.
25	16. 7.	44. 5.	7. 6.	9. 5.	6. 5.	54. 7.	4. 5.	56. 7.	53. 4.	7. 8.	9. 3.	51.
27	19. 7.	41. 5.	11. 6.	9. 5.	10. 5.	50. 7.	7. 4.	53. 7.	56. 4.	4. 8.	9. 3.	51.
29	22. 7.	38. 5.	14. 6.	14. 5.	4. 5.	46. 7.	11. 4.	49. 7.	58. 4.	2. 8.	8. 3.	52.

DEI Gloriam, Beatissimæ Virginis MARIE Immaculatæ
em B. IOANNIS CANTII, Regni Poloniarum &
Cui, Omniumq; Sanctorum Venerationem.

